

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 13 711.

Uč sreče kakor v starem želimo v novem letu vsem prijateljem in prijateljicam!

Uredništvo in upravišтво

Preudarnost naj nas vodi v novem letu

Še enkrat toliko, kolikor štejemo v naši državi prebivalcev, je po vsem svetu brezposelnih ljudi, ki jih imajo kot brezposelne zapisane. Nešteto pa je drugih brezposelnikov, ki jih posamezne države nimajo v razvidnici. Razume se, da je po vsem svetu v vseh slojih na milijone tudi takih, ki zaradi gospodarskih težav slabo živijo. Celo bogate Zedinjene države imajo ogromne milijone pomanjkanje trpečih prebivalcev. V neštetih državah je beda večja kakor pri nas. Vzemimo samo Italijo, Avstrijo ali Nemčijo, kjer je spričo večje industrije tudi občutnejša brezposelnost.

Toda tudi kljub vsej bedi so pomanjkanje trpeči v omenjenih državah vedno dobri državljani. Čeprav s tem ali onim niso zadovoljni, vendar se niti v besedah niti v mislih ne izpazijo proti svoji domovini. Redke je med njimi izdajalec in ako se pojavi, ga smatrajo drugi ne glede na svoje politično prepričanje za garjevo ovco. Pri nas pa, žal, še čut rodoljubnosti ni povsod tako razvit, kakor bi bilo treba.

Pametni in razsodni človek ne bo začel zaradi težkoč, ki ga zadenejo ne po krivdi države ali vlade, nego zaradi tiste višje sile, ki se imenuje splošna svetovna gospodarska kriza, rogoviliti proti lastni domovini. Pogoji za omiljenje gospodarske stiske so, da smo dobri rodoljubi, da izpolnjujemo, kolikor nam je v teh težavah mogoče natančno, svoje državljanske dolžnosti, da preudarno gospodarimo, da varčujemo in da smo trezni. Zmerjanje in vzdihovanje nas ne bosta rešili. Ako bomo storili, kar je treba, bomo tudi dobili, kar nam gre. Jasno je, da je v takih sti-

skah potrebno mnogo žrtev, katerih protivrednost ni takoj vidna, toda z žrtvami bodo prišli boljši časi. Kakor že kaže, se počasi le bližamo lepši dobi.

Taka je resnica in nič drugačna. Kmalu stopimo v novo leto in v novem letu naj nas vse vodi preudarnost. Bodimo zvesti državljani in ne verjemimo neumnim govoricam, ki včasih kar poplavlja deželo. Premnogokrat smo se že gotovo vsi prepričali o nesmiselnosti enih ali drugih vesti, ki so jih razširili med nas nam sovražni ljudje, ali vendar še vedno številni nevedneži sedijo kakor muhe na lim, če pride odkod

kak prerok in jim natrobi polna ušesa lažnivih čenč.

Vsi, ki vedno zvesto čitate „Domovino“, gotovo ne verjameste krivim prerokom in ste gotovo vsi dobri rodoljubi. Zato poučujte svoje bližnje, kadar so v zmoti. Zato tudi pomagajte, da se bo „Domovina“ čim bolj razširila. Čim več bo bralcev „Domovine“, tem bolj bo napredovala ljudska prosveta in tem več bo dobrih in zvestih državljanov, ki bodo neomajno ljubili svojo Jugoslavijo in spoštovali narodnega vladarja, ki je vse, kar je napravil doslej, storil le v blagor jugoslovenskega naroda.

Naj velja za nas vse v novem letu resnica: Kjer so preudarni in dobri državljani, tam se bo gospodarska stiska najprej končala. „Domovina“ bo šla kakor do zdaj po tej poti, ker hoče le dobro svojim bralcem in bralkam, ki naj tudi s svoje strani store vse, da bo „Domovina“ imela še več prijateljev in prijateljic kakor doslej. Širite jo in ne pozabljajte na naročnino, od katere je odvisno izdajanje lista. „Domovina“ si prizadeva v čim večji meri ustreči naročnikom in naročnicam, zato pa tudi od njih zahteva, da izvršujejo svoje dolžnosti nasproti njej. Naj zaključimo te besede z željo, da bi nas v novem letu zapustile vse težave in skrbi, ki so nas trle v starem letu.

Ureditev izplačevanja hranilnih vlog in obresti

Poleg denarnih zavodov, ki so zaprosili in dobili zaščito po točki 5. zakona o zaščiti kmetov, tudi nekateri drugi denarni zavodi ne morejo ustreči zahtevam svojih vlagateljev, ne da bi sami svoje dolžnike pognali v propast in s tem povzročili nepopravljivo gospodarsko nesrečo. Da uredi poslovanje teh zavodov in obenem vlagateljem zagotovi vsaj delna in najnujnejša izplačila, se je vlada poslužila pooblastila, ki ga je dobila v točki 6. podaljšane zakona o zaščiti kmetov, in je izdala naslednjo uvedbo z zakonsko močjo:

Člen 1. Denarni zavodi, ki so aktivni, a ne morejo v celotnem obsegu izplačevati v dogovorjenih rokih vlog na knjižice ali tekoče račune in tudi ne zapadlih obresti, smejo vršiti delna izplačila teh vlog, odnosno zapadlih obresti, vendar po pogojih, ki jih vsebuje ta uredba.

Člen 2. Vsak denarni zavod lahko uvede le delno izplačevanje vlog, kadar o tem pisмено obvesti ministrstvo za trgovino in industrijo. Temu dopisu mora zavod priložiti svojo bilanco po stanju, v katerem je zavod v tem času, s potrebnimi podatki in pojasnili. Dopis in bilanco morata podpisati upravni in nadzorni odbor zavoda. Za podatke, ki bi bili namerno netočno navedeni, so odgovorni člani upravnega in nadzornega odbora kakor za prevaro. Istočasno mora zavod javiti ministrstvu za trgovino in industrijo tudi lestvico, v kateri so določeni zneski, ki jih dotični zavod mora tudi v bodoče izplačevati na hranilne vloge in tekoči račun, kakor tudi za zapadle obresti. V lestvici navedeni zneski predstavljajo najnižje vsote, ki jih zavod mora izpla-

čevati. Če bi plačilna sposobnost zavoda omogočala tudi večja izplačila, jih zavod lahko izvršuje. Pravico izplačil po tej lestvici dobi zavod v onem trenutku, ko je obvestil ministrstvo za trgovino in industrijo o svoji nameri, da se hoče posluževati te uredbe. Prej nego začne zavod izplačevati vloge na podlagi te uredbe, mora v vseh svojih prostorih, v katerih se vrše izplačila, obesiti objavo, iz katere so razvidni lestvica in vsi ostali bližnji pogoji za izplačilo vlog.

Člen 3. Ko dobi dopis, omenjen v členu 2., minister za trgovino in industrijo, takoj odredi pregled dotičnega zavoda. V primeru potrebe določi tudi komisarja, da kontrolira delo zavoda. Pri kmetijskih zadrugah bo določal komisarja minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za kmetištvo. Pristojnost komisarjevo določa minister za trgovino in industrijo.

Člen 4. Ko je izvršen pregled, izreče ministrski odbor, v katerem so minister za trgovino in industrijo in še štirje ministri, ki jih določi ministrski svet, končno odločitev, ali se dotični zavod lahko poslužuje te uredbe ali ne. Na podlagi tega sklepa izda potem minister za trgovino in industrijo rešenje v tej zadevi. To rešenje je izvršno in proti njemu ni mogoča pritožba na državni svet.

Člen 5. Poleg izplačil, navedenih v določeni lestvici (člen 2.), je zavod dolžan izvrševati v dogovorjenih rokih tudi naslednja izplačila: 1.) zneske, ki jih vlagatelj neizogibno potrebuje za vzdrževanje sebe in svoje družine; 2.) zneske, ki jih potrebuje za poravnavo pogrebnih stro-



Pozor na priložene položnice

Današnji številki smo priložili položnico za vsakega naročnika, da lahko takoj plača naročnino za leto 1933. Ker je naročnina malenkostna, prosimo cenjene naročnike, da jo plačajo že prve dni meseca januarja, po možnosti za vse leto naprej. Tako ne bodo med letom imeli opravka z novimi položnicami in sitnosti z opominji, pa pota na pošto jim bodo prihranjena. Naročnina ostane neizpremenjena:

za tuzemstvo:

za vse leto 36 Din, za pol leta 18 Din, za četrt leta 9 Din;

za inozemstvo:

za vse leto 48 Din, za pol leta 24 Din, za četrt leta 12 Din; za Ameriko za vse leto en dolar.

Kdor bi o pomoti položnice ne prejel ali bi se mu pokvarila, naj piše upravništvu, da mu pošlje drugo. Oni naročniki, ki so plačali naročnino za leto 1933, že pred koncem leta 1932., naj izročijo položnice znancem, ki se niso naročili na naš list, in naj jim prigovarjajo, da se ob novem letu naroče na «Domovino», ki je vsem, ki jo poznajo in bere, najpriljubljeniji list.

Kdor je v minilem letu zaostal z naročnino, naj s položnico ali pošto nakaznico tudi zaostanek hitro poravnava, da ne bo posledka pri pošiljanju lista.

Upravništvo «DOMOVINE».

škovi; 3.) zneske, ki jih potrebuje za poravnavo javnih davščin.

Člen 6. Določbe te uredbe o delnem odlaganju izplačil ne veljajo za vloge osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev v Zagrebu in okrožnih uradov za zavarovanje delavcev.

Člen 7. Nove vloge, ki so bile naložene, ko se je dotični zavod že začel posluževati določb te uredbe, se morajo izplačevati v dogovorjenih rokih in se nanje ne morejo uporabljati določbe

te uredbe. Zneski, katere je zavod dolžan izplačevati na podlagi te uredbe in ki jih vlagatelj ni dvignil, se morajo smatrati kot nove vloge.

Člen 8. Če minister za trgovino in industrijo ugotovi, da predložena lestvica ni pravična in da škoduje interesom vlagateljev, tedaj odredi, da se ta lestvica popravi. Prav tako bo minister odredil popravek lestvice, ako bi bilo na podlagi izvršenega pregleda (člen 4.) dognano, da ne ustreza plačilni sposobnosti dotičnega zavoda.

Člen 9. Denarnemu zavodu, ki se poslužuje te uredbe, se v tem času ne morejo odpovedati vloge. Pred tem časom prijavljene odnove ne veljajo.

Člen 10. Dolжник zavoda se lahko posluži izravnave svojih dolgov s svojimi terjatvami po vlogah na hranilne knjižice ali na tekoči račun samo toliko, kolikor so ti dolgovi in terjatve nastali prej, kakor je zavod začel uporabljati to uredbo. Ako se hoče poslužiti izravnave vlagatelj na pravilno knjižico, ki se glasi na donositelja, mora dokazati, da je bil lastnik dotične knjižice že pred rokom, ko je dotični zavod začel poslovati po tej uredbi.

Člen 11. Za terjatve na osnovi hranilnih vlog in tekočih računov kakor tudi za zapadle obresti se lahko zahteva prisilno izplačilo samo do onih zneskov, ki jih je zavod dolžan izplačevati na podlagi te uredbe.

Za Vodnikovo družbo in „Domovino“

Dopis z dežele

Staro leto je na koncu. Ni bilo s cvetjem postlano, a vendar ne izgubljam upanja na lepše čase, ki se bodo še vrnili, saj pravi pregovor, da mora po dežju solnce zasijati. Sedaj so dolgi večeri in bomo imeli mnogo časa za čitanje. Izrabimo s pridom ta čas!

V mnogih družinah so kakor že nekaj let sem v veliko veselje Vodnikove knjige s svojo pestro vsebino. Iz teh knjig lahko črpamo tudi mnogo zlatih nauk, ki so usmerjeni za tem, da se čim prej izmotamo iz sedanjih hudih gospodarskih težav.

Kdor je zamudil pristop v Vodnikovi družbi, naj pri svojem poverjeniku povpraša, ali še lahko dobi letošnje knjige, ker so jih še pozneje nekaj tiskali.

Pa na našo «Domovino» tudi ne pozablajmo, saj skrbi za prijetno zabavo in nam nudi mnogo

poučnega štiva! Pridobite ji čim več novih naročnikov, ki vam bodo gotovo vsi hvaležni, ko jo bodo brali! Prijatelji in prijateljice, stopite v teh dnevih do sosedov, ki niso naročniki, in povejte jim, kaj lepega in koristnega berete v «Domovini», ki nas izpodbuja k varčnosti, treznosti in vztrajnosti, kar edino nam je porok, da se bodo zopet vrnili boljši časi.

Število živine v naši državi

Kmetijsko ministrstvo je pred dnevi objavilo podatke o stanju živine v naši državi ob koncu leta 1931. Podatki so zanimivi elasti zaradi tega, ker nam kažejo, da se je tudi v preteklem letu nadalje dvigalo številčno stanje živine. Zanimiv je prirastek od leta 1926., ki je razviden iz naslednje primerjave:

«Odšel je kakor tat, zato je tem bolj sumljivo...»

«Čudno», je menila mladenka. Povedati ni smela, kaj je imela na srcu. Sami sebi pa ni hotela lagati.

Njen molk je zazibal skopuha v sladko zadovoljstvo. Sklepal je, da dekle prav ničesar ne slut, koga je umoril. Samo Neža je vedela, a ni nikomur razodela. Sedaj se mu ni treba ničesar bati. Kar se je zgodilo, je z njo vred pokopano. Nikjer mu ni zapisano na obrazu.

«Oho, deklina, zdaj bo drugače», je sklenil na tihem. «Ti mi nisi več nevarna... Odslej nisi več gospodinja, marveč dekla in nekdanja občinska sirota. Ako ti ne ugaja, pojdi, kamor hočeš. Več te ne potrebujem...»

Svoj načrt je začel brezobzirno izvajati. Najprej ji je zaprl shrambo za živila. Vsek dan ji je dal le toliko, kolikor je sproti porabila.

Tega mu Polonica ni preveč zamerila. «Naj le zaklepa, pa meni ne bo treba», si je mislila v svoji preprostosti. Večkrat je bila lačna, pa ni imela kruha. Tudi to je potrpehla.

V svoji čemernosti je bil dedec čedalje bolj neznosen. S Polonico je postopal, kakor bi bila šele prvi teden pri hiši. Nobenega dela ni znala več prav začeti. Povsod je našel napako. Predvsem ji je oponašal, da je preveč razvajena in potratna. Celo vode mu je preveč porabila.

Denarja seveda ni dobila v roke. Prodati ni smela ničesar, zato tudi ni mogla ničesar kupiti. Nedostajalo ji je vsega, kar je potrebovala. Sti-

Soteščan:

Skrivnost občinske sirote

(Povest.)

Mladenka ni mislila, da bo stric potraul oporoko. Bala se je, da bo zahteval priče in dokaze, katerih bi mu seveda ne mogla dati. Potem bi oporoka seveda ne bila veljavna. Zato mu je bila hvaležna, čeprav je vedela, kaj ima na vesti. Kakor vzklije včasih med trnjem cvetlica, tako ni na zemlji človeka, ki bi vzlic hudobnosti ne imel ničesar dobrega na sebi.

Spomnila se je naročila pokojne tete, naj navaja strica k spreobrnjenju. To pa se ji je zdelo čedalje bolj težavno. Povedati mu namreč ne sme, kaj ji je zaupala teta na smrtni postelji. To poglavje mora ostati nedotaknjeno kakor tuja lastnina. Brez razloga pa ne more stopiti predenj ter ga siliti k pokori.

Zvičajnik se je trudil, kako bi prišel neopazeno do smotra. Izkušal jo je z različnimi vprašanji. Dekle se je moralo krotiti, da se ni zagovorilo.

O tujcu se nekaj časa nista menila. Gladež je vedno odlašal, čeprav ni mogel pozabiti svoje žrtve. Kakor ogenj ga je pekla vest in čedalje hujša je bila skrb, kdaj bo prišlo v javnost njegovo grezodejstvo. Nad vse mu je bilo važno, kdo ga bo razkrinkal. Vedeti mora, odkod mu preti nevarnost, da se bo mogel uspešno braniti. Paziti je treba na vse, kar bi mu lahko škodovalo.

Polonica ga je molče opazovala. Radovedna je bila, kdaj bo prišlo do razkritja. Dvomila je, da bo mogel nositi strašno zločinstvo mirno na svoji vesti. Res ji je kazal stric odslej prijazno lice, toda v njegovih potezah se je skrival nemir. Zaman je čakala kesanja in pokore. Senca na njegovem obrazu je izpričevala strah pred kaznijo in sramoto. Obžalovanje je bilo še globoko pod kamenjem otplosti in brezčutja.

Poglavje o tujcu je naposled bilo treba načeti. Stric je pričel zvičajno: «Kdo vé, kod hodi sedaj neznanec, ki je tisto jutro tako nenadno odkuril. Zal mi je, ker sem ga vzel na prenočišče... Najbrž ni imel poštenega namena...»

Mladenka je zagledala past, ki je bila spretno nastavljena. Nekaj jo je opozorilo, naj bo previdna. Molčati ne sme; to bi pomenilo, da je prišla v zadrego.

Odgovorila je hitro in mirno: «Tujec se je vedel prav dostojno. Nisem vas silila, da ga vzemite pod streho...»

«Vem, da nisi kriva», je nadaljeval hinavsko. «Toda lahko bi me bil okradel...»

«Pa vam ni česa izmaknil?» mu je vrnila za zvičajno.

«Pazil sem», ji je premeteno odvrnil. «Vso noč sem bil na nogah...»

«Potem pa veste, kdaj je izginil...»

«Slišal sem, ko so zaškrpala vrata... Takrat je moral oditi...»

«Torej se ni bil poslovil...»

	Stanje	Prirastek	
	1. 1931.	od 1. 1926.	v %
svinje	3,133.000	327.000	11-6
goveda	3,872.000	166.000	4-5
konji	1,169.000	52.000	4-7
ovce	8,423.000	493.000	6-2
koze	1,928.000	207.000	12-0
osli	115.000	19.000	19-7

V odstotkih se je najbolj povečalo število svinj, koz, ovc in oslov. Zanimivo je, da znaten del tega prirastka pade prav na leto 1931., ko so bile gospodarske težave že precej hude.

Samo v tem letu se je število svinj pomnožilo za 209.000 ali 7-2 odstotka, število goved za 59.000 ali za 1-6 odstotka, število ovac za 472.000 ali za 5-9 odstotka in število koz za 197.000 ali za 11-4 odstotka.

V primeri s povprečnim številom živine na 100 ha obdelane površine vidimo, da se največ svinj goji v dravski banovini, kjer imamo 37 svinj na 100 ha obdelane površine (povprečje za vso državo je 23; v zetski banovini pa najmanj, to je samo 5). Tudi glede gojitve govedi je dravska banovina na prvem mestu; na 100 ha obdelane površine imamo v dravski banovini 48 glav goveje živine, v vrbaski 42, v savski 35, v drinski 35, v zetski 30, v vardarski 28, v moravski 23, v dunavski 15 in v primorski 15. V reji ovc pa so seveda na prvem mestu južne banovine. V vardarski banovini imajo 109 ovc na 100 ha obdelane površine, v moravski 106, v primorski 96, v zetski 90, v dravski banovini pa komaj 5.

Politični pregled

Predzadnjo sredo se je vršila v Beogradu seja senata, za katero je vladalo veliko zanimanje zaradi tega, ker se je izvedelo, da bo govoril zunanj minister Bogoljub Jevtić. Seji so prisostvovali tudi narodni poslanci in mnogo domačih in tujih novinarjev. Vsi so z napetostjo pričakovali

izjave zunanjega ministra na demonstracije, ki so se vršile v Italiji proti naši državi,

in odgovora na izjave predsednika italijanske vlade Benita Mussolinija v italijanskem senatu. Najprej sta bili prečitani interpelaciji senatorja dr. Maj-torovića in dr. Trinajstića. Prva interpelacija pravi med drugim, da so se v Italiji dnevno

skaj je hotel, da bi delala čudeže. Ko je pošla sol, mu nekoč jedi ni osolila. Tedaj je bil ogenj v strehi. Ni pa ji dal denarja, da bi bila sol preskrbela. Čim bolj se je trudila, da bi mu ustregla, tem manj je bil zadovoljen.

Za delo je bila Polonica veano sama. Poleg gospodinjstva je morala tudi opravljati živino in delati na polju. Starec je vedno lazil za njo in sitnari. Kadar se je raztogotil, tedaj ji je celo grozil, da jo bo udaril. Nekoč ji je že nameril, a se je premislil.

Polonica bi bila zadovoljna, ako bi jo bil dedec vsaj pustil v miru; hvaležnosti od njega tako ni mogla pričakovati. Bilo pa je prav narobe. Kadar je bila najbolj utrjena, tedaj ji je očital, da nič ne dela. To jo je najbolj bolelo.

«Dovolj se peham in mučim», mu je včasih odgovorila.

«Spat pa hodiš s kokosi», ji je oponesel.

Tukaj je bilo naposled nekaj resnice. Dekle je hitela z delom, da ga je opravila, dokler je še sijalo sonce. Zvečer ni bila rada pokoncu. Kadar se je spomnila kleti, jo je spreletela groza.

Potreba jo je prisilila, da je nekoč premagala bojazen. Rabila je neko orodje, ki je ležalo v kleti med staro šaro. Opogumila se je in smuknila navzdol po stopnicah. Ob pogledu na deske, ki so skrivale grob umorjenca, je vzdihnila: «Bog mu daj nebesa!»

Skozi linico pod obokom je sijalo večerno sonce. Polonica je obstala; pozorno je ogledovala prostor, ki se ji je videl še bolj zmetan z

vršile demonstracije proti nam zaradi tega, ker so bili pri nekih izgredih v Trogirju na mestnem obzidju od nezancev poškodovani beneški levi sv. Marka, ki so mnogoštevilni po vsej Dalmaciji in ne predstavljajo nikake umetniške vrednosti,

različno ropotijo. Opazovala je, kje bi se dalo kaj odstraniti ali odmakniti.

Tedaj jo je iznenadil. Gladež, ki je prišel tiho po stopnicah. Stopil je pred njo kakor prikazen. «Kaj delaš tukaj?» jo je vprašal osorno.

Zganila se je ter mu povedala, da išče neko orodje, katero nujno potrebuje.

«Pa čemu se bojiš?» Opazil je bil, da se je ustrašila. «Ali si mislila krasti?»

«Nisem, Bog me varuj. Stresla sem se zaradi tega, ker ste me tako nepričakovano zalotili...»

«Kaj praviš?» Mož je nehoté osupnil. «Nekaj mora vedeti», ga je resno zaskrbelo.

Spoznala je tudi mladenka, da ni prav odgovorila. Hitro je popravila: «Mislila sem, da je nekdo drugi...»

«Kdo naj bi hodil semkaj? Nihče nima pravice...»

«Prilezli ste tako tiho, da sem skoro nekaj slabega slutila...»

«Ako bi bil prilomastil, bi te bil še bolj preplašil...»

«Mislila sem, da se je priplazil nekdo, ki nima poštenega namena...»

«No in zdaj me poznaš? Vedi, da vse izvoham...»

«Stric, ali sem vam kaj slabega storila?»

«To sem preprečil... Toda nameravala si, tega mi ne moreš utajiti...»

«Nisem!» je izrekla svečano. «Ako bi zdajle umrla, pojdem zaradi tega topla v nebesa...»

Porcelan čisti...

čistilka Vim bleščeče sijajno!

Iz čiste in lepe porcelanaste posode diši jed mnogo prijetnejše! In to omogoči VIM. VIM odstrani hitro in lahko vse ostanke in sledove jedil, ker vsebuje milo. Poleg tega ne pušča VIM nikoli prask, marveč čisti temeljito in pazljivo.



VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

ker so samo službeni grbi nekdanje beneške republike. Te grbe bi bilo treba odstraniti, kakor je Italija odstranila v novih pokrajinah, ki jih je dobila, vse, kar je spominjalo na preteklo vladavino. Te malenkostne izgrede v Trogirju

«Nisi tako nedolžna, kakor misliš... Zapomni si, da nimaš tukaj ničesar iskati.»

«Meni je prav.» Vedela je, zakaj ga je jezilo. Gladež je sklepal in ugibal. Verjetno je bilo, da dekle le nekaj slutiti, pa mu noče razodeti. Zato jo mora preizkusiti kakor železo v žarečem ognju. Njeno vedenje mu je bilo čedalje bolj sumljivo.

S poizkušnjo ni dolgo odlašal. Ko se je tisti večer stemnilo, ji je rekel zvižaje: «Polonica, nocoj se nič dobro ne počutim. Skuhaj mi šentjanževih korenin...»

Mladenka ni poznala njegove zvižaje. Vedela je, da stric v zdravilna zelišča res precej zaupa. Zato mu je bila takoj pripravljena ugoditi.

«Kje pa imate tiste koreninice?» ga je vprašala.

«V kleti na polici», ji je odvrnil.

«Kar brž jih prinesite!»

«Ali jaz?» se je začudil. «Jaz naj bom tebi za hlapca? Tako se pa nisva zmenila.»

Dekletu je zastala beseda. Ob misli na grob ji je postalo vroče po vsem telesu. Odgovorila mu je prav tiho: «Stric, vašega ukaza ne morem izvršiti...»

«Oho, upirati se upaš?» se je sirovo zadržal. Brž pa se je pomiril ob misli: «Zakaj se boji? Ali morda vé? Poprej je hodila v klet brez luči... Nikdar se ni branila...»

Stal je pred njo navidezno resen in pogumen, toda v srcu je bil plah ter bi bil hitro omagal. Polonica se je potrpežljivo zatajevala.

hočejo Italijani prikazati svetu kot skrajno ne-kulturen čin. Zraven pa so si v Rimu še izmislili umor nekega Italijana na Krku, da si doslej ni bilo v Jugoslaviji nikdar niti preganjanja Italijanov.

Malenkostni izgredi v Trogiru in izmišljeni umor so dali povod predsedniku italijanske vlade, da je imel na seji senata v Rimu govor hude vsebine,

o katerem je pisal ugleden angleški list, da je obtožba Mussolinija povsem slična nekdanjim obtožbam Avstrije proti srbski politiki. Interpelant in tovariši vprašujejo na koncu interpelacije zunanjega ministra, ali hoče glede na Mussolinijev odgovor dati pojasnila. V drugi interpelaciji navaja dr. Trinajstić med drugim, da so bili na Krku neznatni izgredi, ki niso zahtevali nikakih žrtv.

Na interpelaciji je odgovoril zunanji minister Jevtić med drugim:

Naša vlada se je v vsej svoji politiki napram Italiji vedno ravnala po iskreni želji, da bi bila z njo v čim boljših sosed-skih odnosih.

Vedno je izkušala preprečiti, kar bi moglo ovirati to njeno politiko. Vedno je želela tudi to, da bi tisto malo število optantov, ki so se po rapalski pogodbi izrekli za italijansko državljanstvo, živelo v slogi z domačim prebivalstvom.

Državna oblastva imajo nalog, da nudijo optantom vsestransko zaščito, od njih pa zahtevamo, da kljub posebnim pravicam, ki jih jim dajejo pogodbe, ne pozabijo, da tvorijo v naši državi neznatno manjšino

in da zaradi tega ne smejo zase zahtevati izjemnega položaja, ki bi jih oprlašal spoštovanja naših državnih zakonov. Minister je nadaljeval, da izgredi, o katerih sta interpeletanta stavila vprašanja, nimajo ničesar pomembnega na sebi in da je le zlobotaosti pripisati, če jih predstavljajo kot namerno netenje mrznje proti Italiji

Izgredi na Krku v noči na 26. avgusta so bili navaden kavarniški pretep naših in italijanskih mladeničev, ki so imeli od vina razgrete glave.

Pri odhodu iz kavarne sta bila v pretepu ranjena na italijanski strani Karlo Lužina, od Jugoslove-

nov pa Josip Bogošić. Lužina je bil prepeljan v bolnišnico na Reki, ki jo je 8. novembra zapustil popolnoma ozdravljen. Kakor je razvidno iz ministrovega odgovora, so se izvršile o tem najstrožje preiskave. Lužina je pozneje pri neki nogometni tekmi obolet in umrl. Na odredbo naših oblastev se je izvršilo sodno raztelesenje trupla pokojnega Lužine in se je ugotovilo, da se je Lužini pri tekmi odtrgala kila na levi strani, kar je bil vzrok smrti. Obenem so zdravniki ugotovili, da so bile rane, dobljene pri pretepu na Krku, zaceljene in da smrt Lužine ni s temi ranami v nikaki zvezi.

Izgredi s poškodovanjem beneškega leva v Trogiru

so se pripetili v noči na 2. t. m. Leva so poškodovali neznanci, ki jih oblastva zasledujejo. To nasilje je treba odkrito obsoditi in obžalovati. Z njim pa se vendar niso nikakor kršile koristi kraljevine Italije, da bil tu povod za kakršenkoli državniški protest. Žaljena je kvečjemu naša država, ki spoštljivo čuva vse stare spomenike, tudi one, ki spominjajo na oblast tujcev. Naposled je dejal minister, da mora kraljevska vlada pri tej priliki globoko obžalovati, da je prišlo v italijanskem senatu do tako nesmotrnih in hudič besed, ki morajo ostati osamljene v mednarodni odnosih. Minister je tudi poudaril, da kraljevina Jugoslavija odločno želi biti ena izmed branilcev miru, za katerega je trpela in trpi še zdaj žrtve in se toliko trudi zanj.

Ministrov govor je vzbudil odobravanje vse zbornice. Še važnejše pa je,

da je tudi v inozemstvu odjeknil nad vse ugodno.

Inozemsko časopisje v veliki večini odobrava resno in dostojno politiko naše vlade in piše, da se je italijanski vladni predsednik prav otroško prenaglil, ko je rabil tako močne besede proti Jugoslaviji zaradi nepomembnih izgredev, o katerih je bil slabo poučen. Pa še to pišejo inozemski listi, da jih mora v Rimu ta otroška prenagljenost zelo peči, ker je vrgla nanje pečat nerresnosti.

Kakor poročajo iz Sofije

je bolgarska vlada odstopila,

ker so trije zemljoradniški ministri podali ostavko na svoja mesta. Ti ministri so namreč v

imenu svoje stranke stavili razne zahteve, ki so se nanašale na neke gospodarske in finančne preosnove, a s temi zahtevami niso prodrli.

Po vesteh tujega časopisja

se tudi novi ameriški predsednik Roosevelt bori odločno za to, da bo morala Evropa v redu plačevati vojne dolgeve.

Pravi pa samo, da se bodo Zedinjene države prizadevale, da se ti računi zaključijo v prijateljstvu.

DOPISI

CERKNICA. O cerkniških novicah je redko kdaj čitati v naši «Domovini». Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra je proslavila cerkniška osnovnošolska mladina nad vse dostojno. Pod vodstvom učiteljstva se je udeležila slovesne službe božje, nato pa se je vršila proslava v šoli, kamor je bilo vabljen tudi ostalo občinstvo. Popoldne pa so naši vrli Sokoliči uprizorili v sokolskem gledališču pravljico «Siroto Jerico» s petjem in godbo, za kar so bili deležni mnogo pohvale in ploskanja. — Pred kratkim so naši občinski možje razpravljali o novem proračunu. Gledali so na vse načine, kje bi se dalo kaj prihraniti, kajti kriza je na vrhuncu. Črtali so okrog sto tisoč dinarjev.

REMŠNIK. 18. t. m. je imela tukajšnja šolska mladina zelo lepo božičnico. Prva točka je bila posvečena proslavi kraljevega rojstnega dneva. Za lepo prireditev se učiteljstvu iskreno zahvaljujemo.

SLOVENJGRAD. Tukajšnji živinorejci so sprožili misel, da bi si osnovali zadrugo v svrhu lažjega razpečavanja živine, ker je glede na današnje nizke cene, ki jih plačujejo mesarji, njihov zaslužek res neznačen. Zadruga namerava zgraditi klavnico in v mestu postaviti stojnico, kjer bi se prodajalo cenejše meso, a zraven bi še kmet dosegel boljše ceno za živino.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na živalskem sejmu v Ptuj 20. t. m. so bile za kilogram žive teže naslednje cene: kra-

Začel jo je prositi: «Pojdi, Polonica, pojdi! V trebuhu me zavija... Ne bodi vendar otročja...»

«Ne morem iti», se je vztrajno branila.

«Moraš!», je zopet nekoliko porasel. «Kdo je gospodar pri hiši?»

Mladenka se je opravičevala: «Zakaj mi niste tega poprej naročili? Podnevu bi vam bila rada ugodila.»

«Takrat sem bil še zdrav ko riba. Sploh pa zapovedujem, kadar hočem...»

«Ne silite, česar ne morem storiti...»

Pogledal jo je bridko in rekel: «Polonica, nikar me ne muči!»

«Smilite se mi, a vam ne morem pomagati.»

«Hinavka! Pojdi in stori, kar ti ukazujem. Sicer sva opravila za vedno.»

«Kakor hočete.» Vdano je povežila glavo in govorila: «Ni mi za plačilo, ne omajate me z nobeno grožnjo...»

«Bomo videli.» Jezno je škrtail z zobmi in zarežal: «Zakaj ne greš? Koga se bojiš? Kdo te je naščuval proti meni?»

Polonica je molčala. Resnice ni smela govoriti.

Gladež je hotel izvedeti. Obsul jo je z različnimi vprašanji. Najbolj je poudaril: «Ali te je strah? Si li že videla prikazen?»

Priznala je prav tiho in boječe: «Kadar grem mimo kleti, me obide groza... Kakor bi šla mimo pokopališča...»

Ustrašila se je, ali ni morda preveč povedala.

«Zakaj te je groza?» je poizvedoval s priliznjeno besedo. «Pa te ni že kdaj strašilo?»

«Ne!» je odločno zanikala. «Toda kadar grem mimo kleti, me napadejo strašne misli... Vselej mi je nekam čudno in tesno pri srcu...»

«Ali nič drugega?» mu je trepetala beseda.

Mladenka mu je rahlo odkimala.

Skopuh si je oddahnil. «Dekle si domišlja», si je mislil in šel pomirjen počivat.

Pri Gladežu niso kuhali zdravilnih korenin. Mladenka je hvalila zavest, da je srečno prebila poizkušnjo. Premagala se je, da mu ni povedala, odkod izvira njena bojazen. Toda ubožica ni slutila, da si je s tem le škodovala. Usoda ji je pripravila polno čašo grenkosti in trpljenja.

«Deklina mora proč.» Ta sklep je dozorel zlobniku v njegovi podli duši. Res se ji o umoru niti ne sanja, a njena domišljija je čudovita. Taki ljudje imajo čudne nazore. Nekoč se bo zbal svoje sence in nastale bodo temne govornice... Zato je najbolje, da jo zapodi od hiše.

Vstal je na vse zgodaj in hotel imeti čaja. Polonica je vedla, da bo zopet ropotalo.

«Ali naj vam skuham koreninice?» Mladenka je nastopila pohlevno, da bi se izognila prepiru.

«Tistega čaja mi prinesi, ki si ga snoči skuhal...», je začel sitna, iti.

«Stric, saj veste, da ga nisem», mu je odvrnila.

«Pa zakaj ga nisi?» jo je prijemal.

«Snoči sem vam povedala...»

«Slušati nisi hotela... Dekla ni več pokorna gospodarju...»

«Stric, tega mi dozdej ne morete očitati...»

«Tiho! Poberi svoje cape in pojdi, kamor hočeš...»

Polonica je bilo zaihtela, ne zato, ker ji je pokazal vrata; srce jo je bolelo v zavesti, da tega ni zaslužila. O kako trda je pokora, katero ji je naložila teta, preden je umrla! Zdej je priloženost, da se maščuje nad zverinskim ubijalcem. Z eno samo besedo bi mu snela krinko z obraza.

Toda spomnila se je prisege... Koščice pokojne tete še niso razpadle... Tako dolgo mora molčati...

Opravila je domače delo in šla na polje. Tam se je hotela razvedriti in pozabiti, kar je doživela.

Dan je bil dolg in soparen. Znoj ji je lil s curkom po obrazu. Pričelo jo je žežati in boleti glava. Šla je v senco k bližnjemu studentu. Tam se je napila mrzle vode ter si umila vroče čelo. To je bilo zanjo usodno. Mračiti se ji je jelo pred očmi in v glavi se ji je vrtelo. Odpovedale so ji tudi noge, tako da je morala leči v travo. V ušesih je čutila bolešno šumenje. Čez nekaj časa je hotela vstati, a ni se mogla več držati pokoncu. Zopet si je močila čelo z mrzlo studenčnico; mislila je, da ji bo odleglo.

Takšno je našla soseda Tdinka, ko je prišla po vodo k studentu. «Prav ima», si je mislila, da Polonica počiva, utrujena od dela. «Toliko se muči, pa nič ne zasluži. Naposled je vendar prišla do spoznanja.» (Dalje.)

vam 1-25 do 3-50 Din, telicam 2-50 do 4-50 Din, volom 2 do 4 Din, bikom 2 do 3 Din. Konji so se trgovali po 200 do 2600 Din za glavo. Na svinjskem sejmu v Ptuj 21. t. m. so bile cene prascem 70 do 175 Din za rilec. Plemenske svinje so se prodajale po 200 do 450 Din za rilec, pršutarji pa po 6 do 7 in poldebele svinje po 6-50 do 8 Din za kilogram žive teže.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 ameriški dolar za okrog 58 Din;
v devizah:
100 nemških mark za 1369-58 do 1380-38 Din;
100 italijanskih lir za 294-46 do 296-86 Din;
1 ameriški dolar za 57-36 do 57-64 Din;
100 francoskih frankov za 224-68 do 225-80 Din;
100 češkoslovaških kron za 170-45 do 171-31 Din.
Vojna škoda, ki se je zelo okrepila, se je trgovala po 243 do 246 Din, a investicijsko posojilo po 52 do 54 Din.

Sejmi

2. januarja: Sv. Jurij ob južni železnici, Ribnica pri Kočevju, Radohova vas, Novo mesto (za živino).
 4. januarja: Domžale.
 5. januarja: Črnomelj, Konjice.
- Listnica uredništva.
Št. Andraž-Dobrič. Preveč osebno. Nemogoče!

Novoletni pozdravi

Beograd. Vsem čitateljem «Domovine», staršem, bratom in sestram želimo srečno novo leto orožniki kaplarji: Albin Jeras (Savinjska dolina), Valentin Filipič (Vrhnika), Mihael Dreš (Stari Log), Josip Kotnik (Slivnica pri Mariboru), Konrad Kobalc (Ješenca pri Mariboru).

Deliblato. Slovenski fantje, orožniki iz Banata, želimo čitateljem in čitateljicam, posebno našim fantom in dekletom srečno novo leto: Matija Sluga (Trbovlje), Jožef Bevc in Izidor Kramar (St. Rupert na Dolenjskem) in Franjo Mivšek (Kranj).

Donji Petrovec. Slovenskim fantom in dekletom želijo slovenski fantje, služeči pri orožništvu v Sremu, srečno novo leto: Franjo Ziberl, Franjo

Skulj, Mihael Pesek, Slavko Vrsnjak in Pavle Kavčič.

Skoplje. Srečno novo leto želijo vsem bralcem in bralkam «Domovine» stražniki, služeči pri upravi policije v Skoplju: Viktor Vehovec, Alojz Erjavac, Anton Voje, Ivan Ribnikar, Janez Hodnik, Franc Rogelj, Ivan Hafner, Matevž Jenko, Josip Mihelič, Franc Tonkovič, Milan Merlak, Anton Marolt, Vinko Kos, Viktor Cerar, Anton Vizler, Rudolf Breznik, Rudolf Guštin in Anton Hosta.

Trstenik nad Sušakom. Srečno novo leto želi osamljena obitelj vsem bralcem in bralkam «Domovine» in g. uredniku: Anton in Antonija Sever s hčerkami.

Litomeřice (Češkoslovaška). Trije Slovenci, ki smo tukaj v Litomeřicah na Češkem, želimo srečno in veselo novo leto vsem bralcem in bralkam «Domovine», posebno onim iz banjaloške fare: Jožef Marinc (Banja Loka) in Mihael in Jožef Colnar (Podstena).

Riom es Montagnes (Francija). Srečno novo leto želim vsem cenjenim bralcem in bralkam «Domovine», posebno pa ženavejskim materam, očetom, fantom in dekletom: Sidikor Gomboc, Ženavljje (Prekmurje).

Cambelle-Mines des Brasac (Francija). Tu nam za zdaj še ne prede slaba, vendar pa si želimo, da bi obhajali praznike doma pri svojih dragih. Srečno novo leto želimo g. uredniku, sorodnikom, prijateljem in znancem: Marija in Jože Zgajnar z rodbino (Velike Lašče), Martin in Ana Koušek z rodbino (St. Rupert na Dolenjskem), Matija Ivanc (Velike Lašče), Anton Znidaršič (Štrukljeva vas - St. Vid nad Cerknico) in Franc Jerman (Dolnje jezero pri Cerknici).

Ridezaltres (Francija). Srečno novo leto želijo vsem bralcem in bralkam «Domovine» Jožef Markič, Jakob Hribar in Alojzij Smreka.

DOMAČE NOVOSTI

* Občni zbor Županske zveze v Ljubljani bo 7. januarja ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani «Zvezde». Dnevni red: poročila predsednika, tajnika in preglednikov računov, volitve novega odbora, razprava o predlogih članov in slučajnosti. Na občnem zboru imajo pravico glasovati, voliti in biti voljeni samo redni člani. V imenu občin glasuje župan ali njegov namestnik, če občinski odbor ne delegira drugega. Izredni člani imajo

Vedno beli zobje Poročam Vam da že 15 let uporabljam zobno pasto Chlorodont. Še nikdar nas ni razočarala. Imeli smo vedno bele zobe in prijeten okus v ustih, tembolj ker uporabljamo še dalj časa Chlorodont ustno vodo. Tudi uporabljam cela družina samo Chlorodont zobne četke. J. Podgornik, T... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter vračate vsak nadomestek.

posvetovalni glas. Kdor hoče staviti na občnem zboru poseben predlog, mora to pismeno naznati osem dni prej tajništvu županske zveze. Za brezplačno, odnosno četrtinsko vožnjo je zaproseno.

* Odlikovanje rumunskega konzula v Ljubljani. Rumunski konzul v Ljubljani inž. Milo Jelačin je prejel visoko odlikovanje rumunske krone. Odlikovanje mu je izročil rumunski zunanji minister Titulescu osebno, ko je bil na potu od konference Male antante iz Beograda v Ženevo skozi Ljubljano, v kateri je prebil nekaj ur.

* Smrt uglednega pravika. Te dni je po dolgem trpljenju za zavratno boleznijo preminil v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji g. dr. Anton Furlan, upokojeni svetnik stola sedmorice in novomeški odvetnik. Pokojnik, ki je bil star 63 let, se je rodil v Vrbljenah pri Igu. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in jo končal z odličnim uspehom, nato pa je opravil pravniške študije na Dunaju. Svojo prvo službo je nastopil pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Pozneje je bil sodnik na Vrhniki, odkoder je bil premeščen in imenovan za predstojnika okrajnega sodišča na Brdu pri Lukovici. Leta 1911. je bil imenovan za sodnega svetnika novomeškega okrožnega sodišča, kjer je bil do leta 1919., ko je bil kot znan strokovnjak v pravniških zadevah imenovan za svetnika stola sedmorice v Zagrebu. To mesto je zavzemal do leta 1929., nato pa je bil upokojen. Za svoje zasluge na pravnem poprišču je bil odlikovan z redom sv. Save III. stopnje. Pokojnik je bil vedno delaven in neutrudljiv, zato tudi kot upokojenec ni miroval, nego je v Novem mestu odprl odvetniško pisarno, ki je med tukajšnjim prebivalstvom kmalu zaslovela. Bodj mu ohranjen časten spomin, njegovim žalujočim svojem pa izrekamo iskreno sožalje!

* Železniške legitimacije za upokojence. Minister za promet g. inž. Radičević je obvestil ministra g. dr. Kramerja, da je vprašanje železniških legitimacij za upokojene uradnike vzeto v postopek in da bo rešeno najbrže še pred novim letom. G. minister je izjavil, da bodo ugodnosti za upokojence znatno razširjene.

Hugo Salus:

Pisarski doktor

1.

Med pomožnimi, odnosno sekundarnimi zdravniki nekdanjega velikega samostana in sedaj splošne bolnice je bil doktor Wilhelm, ki je že dolga leta izvrševal službo prvega sekundarnega zdravnika v oddelku za notranje bolezni, dalje časa, kakor je bilo prav za prav običajno in postavno, ki pa navzlic temu ni bil od svojih mlajših tovarišev, ki so ga imenovali «železna stanoovitnost», ne zaničevan ne osovražen. Čeprav jim je odvezal mesto za izboljšanje njihovih dohodkov, je bil vendar všečen predstojnik, ki je opravljal svojo službo tako izvrstno, da si mlajši zavodovi zdravniki nikakor niso mogli in ne hoteli misliti notranjega oddelka brez «železne stanoovitnosti».

Doktor Wilhelm je bil prišel kot ubog študent za pisarja na kliniko. Že takrat, še preden je zbolel, je kazal neko čudno, prav nenavadno veselje do pisanja, enostavno do pisanja. Ni bilo opisa bolezni, ne podatkov na oblastva, ne jedilnega lista ali statističnega poročila v vsem področju klinike ali oddelka, ki bi jih ne bil pisal Wilhelm z vztrajnim, prijetnim občutkom — lastnost, ki so jo zdravniki kmalu spoznali in zelo gojili, kajti nič ni bilo zdravnikom toliko osovraženo nego neskončne pisarije, ker so se z veliko vnemo posvečevali proučevanju bolezni in opazovanju svo-

jih bolnikov, pisarske posle pa so smatrali za ovirajoče dodatke svoje zdravniške službe. In ob tej priliki se je izkazal marljivi Wilhelm kot neprepeljiva in, žal, tudi neplačana moč: njemu so delala veselje pisanje samo po sebi, razgrinjanje gladkega, čistega papirja, pregibanje šumečih pol, ostrenje svinčnikov ali svečano vklapljanje trdih, ostrih peres v držalo, polaganje ravnila na papir in črtanje vzporednih črt, rubriciranje in izpolnjevanje rubrik s čednimi vrstami števil. Pa je opravičeval za lahkim nasmeškom svojo lastnost, češ, da so pač njegovi predniki bili vedno pisarji in da je sam dedno obremenjen.

Njegov vrli, preprosti oče seveda ni bil pisar, temveč knjigovez in ni znal niti čitati knjig. Toda njegova mati je imela lično pisavo. Mati mu je bila sploh vzor ljubkosti in umerjenih, skoro odličnih navad. Moral je zapreti oči, kadar je mislil na pokojnico, ki se mu je videla v spominu ne samo kot poseblična dobrota, temveč tudi kot živa lepota.

«Ah, moja mati, to je bila biser vseh žensk! Nikdar nisem videl drugačne kakor v lični obleki in tako rekoč pripravljeno za obisk. Držala se je načela, da morajo moški videti žensko zmeraj čedno in v redu oblečeno. Kadar je hodila, so bile njene kretnje vedno umerjene, kadar je govorila, sta bila v njenih besedah najvestnejša ubranost in red. Saj vidite, beseda red mi ponovno prihaja na jezik, če govorim o materi. Od nje bom pač imel svoje veselje do pisave. Kajti zgodi se, kar se mora zgoditi» — to je bil njegov

najljubši izrek — «jaz sem prav tak, kakršen sem moral postati.»

Taka ne baš duhovita modrovanja je mešal rad v svoje pogovore nekoliko malomestno širokoustno, čeprav je bil v splošnem prav za prav redkobeseden in je sedel najrajši pri miru v svoji toplo zakurjeni sobi pri pisalni mizi, s pipo v ustih in s peresnikom v rokah, ter pisal.

Potem je sledila za časa njegovih študijev bolezen, hudo, boleče vnetje kolena, ki ga je prestopal izjemno kot bolnik notranjega oddelka, v katerem je bil sicer pisar. Isti zdravniki in iste strežnice, ki so bili pisarja v teku časa vzljubili, so ga negovali in razvadili za časa njegovega trpljenja in dolgih tednov zdravljenja, ki je postalo vendar samo polovično ozdravljenje, kajti njegovo desno koleno je ostalo navzlic izdatnemu raztegovanju in nategovanju trdo; spodnji del noge je stal proti gornjemu v topem kotu, tako da se je učil Wilhelm hoditi samo po prstih. Za časa svojega bolovanja na kliniki je spet vršil pisarska dela, medtem ko je bila njegova noga z uteži obtežena in se je z elastičnimi konopci raztegovala. Pisal je seveda vsakdanjo višino svoje temperature in potek svoje bolezni in ju kazal pri pregledih smešljajočemu se profesorju. Pozneje je smel na pisalnem pultu, kar mu je delalo srčno veselje, spet tudi izpolnjevali jedilne liste za oddelke in statistične tabele. Tako se je začel počasi spoprijaznevati z usodo. Bili so trenutki ponoči, ko je sedel v postelji in nežno gladil svoje dobro zavarovano koleno.

* **Opozorilo plačevalcem zemljiškega davka.** Davčni oddelek finančnega ministrstva je na podlagi zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih razposlal okrožnico na vse davčne uprave, naj javno pozovejo plačevalce zemljarine, da do 31. januarja vložijo svoje utemeljene zahteve za znižanje dopolnilne zemljarine. Znižanje se dovoljuje s temile pogoji: 1.) ako davkoplačevalec živi le od zemlje, 2.) ako davkoplačevalec obdeluje zemljo sami in s člani svoje družine, 3.) če ima njegova rodbina več ko pet članov, 4.) če dopolnilni davek ne presega 5000 Din, 5.) če svojo priložnost vložijo v rednem roku, to je do 31. januarja.

* **Tedenski svinjski sejmi v Celju** se bodo zopet vršili od 1. januarja dalje. Opozarjajo se trgovci s svinjami, ki posejajo celjske sejme, da morajo biti vozovi in avtomobili po vsakem prevozu svinj temeljito razkuženi, sicer jim bo dovoz svinj na sejmišče zabranjen.

* **Zaključek viničarskega tečaja pri Kapeli.** Pri Kapeli na banovinski trsnici in drevesnici se je vršil devetmesečni viničarski tečaj, ki so ga obiskovali kmečki in viničarski mladeniči. Poučevali so vinarstvo, sadjarstvo in klejarstvo, pa tudi druge panoge kmetijstva. Tak tečaj se vrši vsako leto od 1. marca do 30. novembra. Letos je tečaj posešlo 12 tečajnikov. Sklep je bil 5. decembra. Pri sklepu so bili navzočni: za bansko upravo g. inž. Lukman, potem banovinski svetnik g. Skuhala, narodni poslanec g. Zemljič, g. Škofič, gospod Kreft, zastopnik podružnice Vinarskega društva g. Korat in drugi, ki so imeli pri sklepi izkušnji priliko slišati, da so se fantje res, dosti naučili, kar jim bo služilo kot dobra podlaga za poznejšo življenjsko borbo, ki jo bijejo danes kmetje za svoj obstanek. Za pridnost pri pouku in delu so dobili nagrade tečajniki: Vogrinc iz Kamenščaka, Straka iz Konjice, Zvanut iz Ptuja in Šrajner iz Svečine. Ob koncu zaključne svečanosti je želel upravnik g. Glaser svojim učencem vso srečo na njihovi nadaljnji življenjski poti.

* **Gradnja važne dolenjske ceste.** Banska uprava je izdala odlok za gradnjo ceste Zagorica (Bič)—Sela pri Šumberku v dolžini 1850 m. Z dograditvijo te ceste bo občina Sela pri Šumberku zvezana z državno cesto v Radohovi vasi. Za to ce. to so se občani borili polnih 40 let in z izpolnitvijo njihovih želj bodo lepi kraji, ki jih tolikokrat najdemo opisane v Jurčičevih povestih, rešeni dosedanje zapuščeniosti. Ker so bili zaradi pomanjkanja prometnih zvez ti kraji zelo oško-

dovani, pomeni nova cesta za nje velik napredek, ker bodo dostopni tujskemu in trgovinskemu prometu. Gradbeni stroški so preračunani na okrog 220.000 Din, krili pa jih bodo banovinski zaklad in sreza Litija in Novo mesto do polovice, ostalo pa bodo prispevale vse občine na progi Radohova vas—Sela in Dob—Podgaber. Gradbena dela bo izvršil novomeški cestni odbor v lastni upravi. Delo se začne takoj, ko stopi odlok banske uprave v veljavo. Ta gradnja bo zelo važna tudi za omiljenje brezposelnosti. Mnoge delovne moči navedenih občin in okolice bodo imele priliko skromnega zaslužka. Z dograditvijo zadnjega dela ceste od Radohove vasi do Sel pa bo nastala tudi nujna potreba popravila in razširjenja ceste od Sel pri Šumberku do Zagradca. V tem delu cestnega omrežja stojijo namreč številne lepe vasi, ki imajo svoje gospodarsko središče in tudi svoj poštni urad v Zagradcu.

* **Avtobus Oplotnica—Konjice.** Od 1. januarja dalje bo vozil avtobus iz Oplotnice v Konjice po naslednjem voznem redu: Odhod dnevno iz Oplotnice v Konjice ob 6.30 in 15.15, a iz Konjice v Oplotnico ob 11.40 in 18.05. Ob ponedeljkih, četrkih, nedeljah in praznikih pa bo vozil razen v omenjenem času še: iz Oplotnice v Konjice ob 12.30 in iz Konjice v Oplotnico ob 13.20. Vsaka vožnja traja 25 minut.

* **Lepo pomladno v Dalmaciji.** V Dalmaciji so imeli letos tako tople božiče kakor že dolgo ne. Že preko dva tedna je ob morju pravcata pomlad in je vse v cvetju kakor sredi maja. Tučci, ki jih je prišlo precej k morju, so božičevali v čolnih na morju. Mnogi so imeli v čolnih božična drevesca. Na vsem srednjem Primorju je znašala tonlota v senci 20 stopinj, a na solcu na božič opoldne 35 stopinj Celzija.

* **Katastrofalni potres v daljavi.** Na božič zjutraj kmalu po tretji uri je zabeležil aparat potresomerskega zavoda v Beogradu začetek katastrofalnega potresa v daljavi preko 5000 kilometrov od Beograda. Najhujše tresenje zemlje je bilo četrte ure po pričetku. Zaznamenjevanje tresenja zemlje je trajalo skoro tri ure. Po vesteh z Dunaja je tamošnji potresomerski zavod zabeležil na božič zjutraj močne potresne sunke. Potres je bil najbrže na severnem Kitajskem.

* **Pasji kontumac v okolici Celja.** Sresko načelstvo v Celju je razglasilo za občine Celje okolice, Veliko Pirešico in Polzelo strog pasji kontumac, ker se je ugotovilo, da se je klatil po občinah Veliki Pirešici in Celju okolici stekel

pes, ki je ogrizel več oseb in psov. V omenjenih občinah morajo biti psi, ki niso varno priklenjeni pri hiši, opremljeni z zanesljivimi nagobčniki in vrvicami. V mestu Celju je od 22. t. m. uveden navaden pasji kontumac; pse je treba opremiti z nagobčniki, če pa so brez nagobčnikov, jih je treba voditi na vrvicah. Za časa kontumaca se psi ne smejo voditi v javne prostore. Konjač ima nalog, da uniči vse pse in mačke, ki jih zaloti nezavarovane.

* **Nov atentat bolgarskih komitov.** Na božič 25. t. m. okrog 21.30 je eksplodiral na progi Djevdjelija—Smokvica peklenški stroj, pri čemer je bila ubita ena oseba, oblečena v uniformo bolgarskih komitov in oborožena z Manlicherjevo puško, revolverjem sistema «Parabellum» in z bombami, ki nosijo znake VMRO. Poleg trupla je bil najden še en peklenški stroj na uro, sličen onim, kakršne so do sedaj uporabljali bolgarski komite za atentate na našem ozemlju. Eksplozija je neznatno poškodovala eno tračnico. Škoda je bila takoj popravljena. Ugotovljeno je, da je ubit istoveten z atentatorjem, ki so ga opazili stražniki v trenutku, ko je nastavljal peklenški stroj. Preplašen zaradi pozivov stražarjev se atentator ni mogel pravočasno umakniti in je tako postal žrtev eksplozije peklenškega stroja, ki ga je sam nastavil.

* **Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne «Franc Jožefove» grenčice urejeno prebavo.** Specialni zdravniki svetovnega slovesa izpričujejo, da so z učinkom stare preizkušene «Franc Jožefove» vode zadovoljni v vsakem oziru. «Franc Jožefova» grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Samomor orožnika Slovenca.** V Beogradu je izvršil samomor orožniški pripravnik Slovenec Karel Seliškar, doma z Dolenjskega. Bil je zaljubljen v služkinjo Katice Škrabarjevo, ki jo je hotel tudi poročiti. Ker je to odklonila in mu izdala, da ima odnošaje tudi z drugimi, je Seliškar v obupu segel po revolverju in se ustrelil.

* **Na poti k materi ga je zdrobil vlak.** Pred letom dni je prišel Karel Dobrina za hlapca k Praprotni kovin v Zgornji Log pri Litiji, kjer se je 20letni mladenič kaj hitro udomačil in pri vseh močno priljubil. Letos si je izgovoril za praznike prosto, da bi preživel božič z materjo.

«Moje dobro, neumno, ubogo koleno!» je govoril potem sam s seboj, «vidiš, samo to se zgodi, kar se mora zgoditi! Zdaj si postalo resnično pisarsko koleno, delaš me nesposobnega za zdravnika na deželi. Zato sem prav tak, kakršen sem moral postati!»

Kmalu potem je že šepal z beležnico v rokah k bolniškim pregledom, pisal odredbe profesorja ali pomožnih zdravnikov, recepte in predpise za hrano bolnikom, da jih je potem prepisal snažno in lepo v tabele.

Bil je zopet čisto stari, tako nad vse uporabljivi pisar kakor poprej. Ko je potem prišel čas, je napravil izpite s prejšnjo labkoto; bil je profesorjem davno znan in pripravljane za izpite mu je delalo veselje; kajti bil mu je prijeten občutek, da je iz učnih knjig, ki si jih je moral izposoditi, delal pregledne izpiske. V njegovi sobi so bila vrata popisana s kredom, ker si je na njihovem rjavem lesu zapisoval formule in razpredelbe, da bi jih imel med jedjo pred očmi. Tudi je imel vedno nešteto listkov v žepu, na katerih so bile zelo pregledno čedno zaznamenovane tabele, ki so se vtisnile njegovemu spominu kot slike. Nekaj izkušenj si je za časa svoje zaposlenosti na notranjem oddelku tudi nabral. Znal je na pamet vse bolezenske dogodke, pri čemer se je gotovo spominjal bolj svojih zapiskov kakor pa bolnikov. Tako je postal tako rekoč zaradi svoje pisarske sposobnosti doktor.

Ko je prišel od promocije domov — tega so se še po mnogih letih spominjali njegovi tova-

riši — in zasedel svojo sobo v bolnišnici, kajti bil je seveda takoj nastavljen kot pomožni zdravnik na notranjem oddelku, je pokazal svoje veselje nad doseženo doktorsko častjo s tem, da je najprej slekel izposojeni frak, potem pa se vlegel s kredom v roki na tla in napisal stokrat svoje ime z blaženim «dr.» na deske ter se smehljaj. Tako so ga našli njegovi prijatelji. Tri dni ni smela postrežnica zbrisati pisave, kajti Wilhelma je zelo veselilo, kadar je prišel iz službe v svojo sobo, da je postal pri vratih in opazoval svoje delo. Tudi si je bil s prihranki nabavil po njegovih pojmihi zelo imeniten črnilnik, potem množico dobrih svinčnikov, ki so vsi čedno ošiljeni stali v kozarcu na njegovi pisalni mizi, in nešteto peresnikov, ki so ga zelo osrečevali. Bil je srečen in zadovoljen kakor sveto pismo prepisavač menih v svoji samostanski celici. Postal je pisarski doktor, kakor je bil poprej pisarski študent.

2.

Doktor Wilhelm je šel nekako v četrtem letu svoje službe kot prvi sekundarij nekoč skozi velike, belo barvane dvorane svojega oddelka. Njegova hoja je imela nekaj posebno mikavnega na sebi kljub, odnosno prav zaradi njegovega negibnega kolena, ker se je njegovo telo pri stopanju na negibno nogo dvigalo v višino in na prstih trenutek počivalo, da se je potem zopet spuščalo niže na zdravo nogo, kar je povzročalo nekako plesajoče premikanje. Z beležnico v rokah je doktor Wilhelm tistega dne kakor obi-

čajno pregledoval postelje in njihove stanovalce. Tedaj pa je ujel njegov pogled v ženskem oddelku blesteče črno tablo, na kateri je bilo napisano: Zofija Endova, 19 let. Ogledal si je bolnico. Ni se mu zdela neznana, njen obraz je bil že ponovno videl na bolnišničnem dvorišču.

Bilo je dekle, ki je bilo nekako pred tremi leti sprejeto na kliniko za kožnobolne zaradi kožnega lupusa na levem licu, zavoljo katerega je bila potem dolge, dolge mesece na kliniki v zdravniški oskrbi. Potem je dolge tedne postajala in posedavala po dvoriščih in po vrtu v svoji pisani bolniški obleki, kakor navadno počenjajo takšni zraka potrebni bolniki. Opazovala je s sočutnimi očmi čudno špitalsko življenje in je pač vzbudila pozornost doktorja Wilhelma, kadar je šel preko dvorišča, da bi to ali ono poskrbel v pisarni. Deklica je bila v resnici izredno lepa. Kožna bolezen, katere zdravljenje je zelo počasi napredovalo, je komaj mogla škodovati njenemu rožnatemu obrazu. Njene rjave oči so blestele v milem, mehkim blesku prestanega trpljenja otroških let. Kazalo je, da se zelo dobro počuti v bolnišnici in v njeni izpremembi polni okolici. Vedno jo je spremljalo nekaj mladih deklet istega oddelka. Smejale so se in se veselile svojega brezdelja. Vedno je tudi postopalo nekaj brezposelnih mladeničev bolnikov iz različnih oddelkov v platnenih haljah v bližini deklic in govorilo šaljive besede, ki so seveda onemele, če se je pokazal kak znan jim zdravnik v bližini. (Dalje prihodnjič.)

Ko je sveti večer legal na Zasavje, se je Karel odpravil iz Zgornjega Loga na litijski kolodvor. Gotovo v mislih na veselo svidenje po letu razstanka je krenil pri topilniških hišah kar po bližnji ob železniškem tiru. Hitel je na večerni vlak, ki pa je postal zanj usoden. Okrog polnoči je uzrl progovni obhodnik Godec Janez iz Kresnic v slabem svitu svoje svetilke črno kepo ob progi. Kar zgrozil se je, ko je zagledal zmečkano in okrvavljeno človeško truplo. Progovni obhodnik je obvestil o najdbi prometnega uradnika. Poklicali so tudi železniškega zdravnika dr. Premruja, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Ponesrečenca je zadel brzokone odbijač lokomotive. Uderec mu je zdrobil glavo, nato pa je kolesje nesrečnika potegnilo pod vozilo, ki ga je zmečkalo in mu zdrobilo še desnico. Litijski orožniki so obvestili o žalostnem dogodku nesrečno mater.

* **V dobi nahoda,** kadar kašljamo in smo zasluženi, kadar nam preti hripa, takrat je Fellerjev bolečine pomirjujoči Elsa-fluid, to odlično sredstvo in kosmetikum, prava tolažba v hiši. — Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti pošilja 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici za 58 Din franko lekarnar Evgen V. Feller. Stubica Donja, Elsa-trg 360, savska banovina.

* **Junaško dejanje obmejnega stražnika.** Obmejni stražnik Milan Stojković je nedavno dopoldne opazil v bližini Apač, kako je hitela proti Muri neznana mlajša ženska z otrokom v naročju in se že v naslednjem trenutku vrgla z otrokom vred v mrzle valove, ki so jo tekoj zagrnili. Junaški graničar ni niti trenutek okleval, temveč je odvrget svoj plašč in crožje in že planil v Muro v veliki nevarnosti za lastno življenje. Z nadčloveškim naporom se mu je posrečilo obupano mater in njenega petletnega sinčka rešiti še živa na breg. Odvedel ju je na stražnico, kjer so ju ogreli, okrepčali in jima posušili obleko. Ženska, ki je hotela tako končati svoje življenje, je delavčeva žena Terezija H. iz Gornje Radgone. Obmejnim stražnikom in orožnikom je priporočevala, da je njen mož zelo ljubosumen, zlasti ker je prinesla svojega otroka kot nezakonsko dete v zakon. Zato da jo neprestano pretepa in da ji je nadaljnje življenje ob moževi strani postalo nezno. Četnik je poročilo opisane moža kot nasilnika.

* **Poizvedovanje.** Janez Lunder, Mala Slevica št. 25 pri Velikih Laščah, išče svojo 17letno hčer Terezijo. Kdorkaj ve o njej, naj mu javi.

* **Smrtna nesreča v Laškem.** V petek zvečer je hotela blagajničarka pri kopališču v Laškem gđc. Vida Primožičeva v naglici oddati na pošto še nekaj božičnih pozdravov. Na železniško postajo je prihitela tik pred prihodom osebnega večernega vlaka iz Celja, in sicer po dovoznici cesti proti skladišču. Prestopila je skladiščni tir, na katerem je stalo nekaj tovornih vagonov, potem pa hitela dalje med tirnicami. Baš tedaj je privozil osebni vlak na postajo. Meneča, da na prostoru med tiroma ne bo varna, se je izkušala v zadnjem hipu rešiti na drugo stran. Tir, po katerem je privozil vlak, pa je preskočila prepozno. Stroj jo je dohitel ter odbil z močnim sunkom. Prelomil ji je hrbtenico in je nesrečna mladenka izdihnila že ob progi. Pokojna Vida Primožičeva je sestra šolskega prvaka Toše Primožiča. Z njim žalujeta za njo še dva brata in oče Josip Primožič, nekdanji vodja solkanske mizarske zadruge, ki uživa svoj pokoj v Ljubljani. Vida je službovala najprej v ljubljanski kavarni »Zvezdi«, kjer se je izučila za blagajničarko. Preden je nastopila službo pri OUZD, je službovala še kot blagajničarka v kavarni »Emoni«, potem pa leto dni v Splitu, odkoder se je preselila v laško kopališče. Velike sposobnosti 29letne blagajničarke je znala ceniti uprava kopališča, zelo priljubljena pa je bila Vida tudi pri uslužbencih in pri obiskovalcih kopališča. Lep pogreb na božični dan na pokopališču v Laškem je najboljše pričal o ugledu, ki ga je uživala. Pogreba se je udeležilo tudi mnogo prijateljev in znancev iz Ljubljane, Rimskih toplic in Celja. Bodi ji ohranjen blag spomin!

* **Velik požar v jeseniški tovarni.** Na sveti večer so okrog pol 19. naenkrat ugasnile na Jesenicah električne luči, začulo se je tuljenje tovarniške sirene in piskanje železniških lokomotiv, proti nebu pa so švigali velikanski plameni. Vse jeseniške ceste so na mah oživele. Ljudje so hiteli proti tovarni, vmes pa so švigali vozovi z gasilci z vseh strani. Gorela je velika mizarska delavnica v središču tovarne. Vrli gasilci so mogli šele v dobri uri pogasiti ogenj. Medtem ko je splotje po požaru le močno poškodovano, je ogenj v notranjosti napravil zelo veliko škodo. Poleg strojev, crodja, transmisijjskih jermenov in drugega je pogorelo na stotine lesenih livarskih modelov, ki so bili sad dela in truda dolgih desetletij. Glavna skrb gasilcev in tovarniškega vodstva je bila osredotočena na ogromni železni daljnovodni nosilec, preko katerega je napeljana struja električnih central iz Vintgarja in Radovne in ki nosi gesto električno omrežje, napeljeno po vsej tovarni. Gasilska služba je na Jesenicah in okolici vzorno urejena. Tovarniški gasilci in gasilci z Jesenic, Hrušice, Javornika, Koroške Bele in Blejske Dobrave so prihiteli na pogorišče v najkrajšem času. Orožniki z Jesenic so vršili varnostno službo vzorno ter dopustili v tovarno le toliko ljudi, kolikor jih je bilo za gašenje in reševanje potrebno. Pripetila se je tudi mala nezgoda. Delavec Tomaž Dreža si je pri pogonu sesalke na nepojasnen način odščipnil cel prst. Kako je nastal požar, se ne more dognati. Domneva se, da je požar povzročil kratak stik ali pa pomanjkljava, ki služi za segrevanje delavnic.

* **S kropom se je polil.** Po nesrečni naključju je zlit nase veliko posodo kropa 11letni posestnikov sin Štefan Pauko v Podovi ter se strašno opeknel po vsem telesu. Prepeljan je bil v mariborsko bolnišnico.

* **Pogrešani dekleti.** Pred dnevi je odšla neznano kam od svojega gospodarja, posestnika Franceta Peterca v Dobrunjah pri Ljubljani, petnajstletna Terezija Uršičeva, ki je služila tam za pestunjo. Uršičevo je dobil Peterca iz banovinskega dečjega doma v Ljubljani. Pogrešano dekle je srednje močne postave, za svojo starost dobro razvito, rdečega, polnega obraza in črnih, postrizanih las; oblečena je v siv plašč, na glavi pa ima modro čepico. — Z izgovorom, da pojde k zdravniku, je odšla od doma pred dnevi okrog 22letna Ivana Novakova iz Lok pri Trbovljah. Ker je bila v zadnjem času bolehná, ni izšla iz doma, da se ji je pripetila kaka nesreča.

* **Roparski napad.** Ivana Lavriča je napadil v Trnovem v Ljubljani neznan, okrog 20 let star moški in se mu pridružil. Ko sta prišla med brezpomembnim govorom po Sodarski ulici in naprej na plano, se je moški nenadno ustavil in udaril Lavriča z železnim predmetom po glavi tako hudo, da ga je omamilo. Nato mu je segel v hlačni žep in mu ukradel rjavo usnjato denarnico s 115 dinarji, cigaretno dozo, nato pa je pobegnil v noč.

»Franc Jožefova« grenčica služi izvrstno pri žolčnih boleznih in boleznih žolčevih, žolčnih kamnih in zlatenici.

* **Velik vlom v blagajno Gospodarske zveze v Ljubljani.** Vse kaže, da imamo zadnje čase v Ljubljani opraviti z res izredno nevarno vlomilsko tolpo. V zadnjih mesecih je bilo v Ljubljani izvršenih več drznih vlomov, ki jih očitno izvršuje ena in ista tolpa. Omenjamo zlasti, da je bila pred dvema mesecema navrtana blagajna mestne zastavljalnice na Poljanski cesti, kjer so vlomilci odnesli okrog 35.000 dinarjev. Sličen vlom so drzni svedrovcé izvršili zdaj med prazniki, in sicer so oplenili blagajno Gospodarske zveze na Tyrševi cesti. Ravnatelj Gospodarske zveze g. Besednjak je prišel na Štefanovo okrog 13. slučajno v urad, kjer je bil pozabil palico. Hotel je napraviti izlet na Šmarno goro. Ko je vstopil, je presenečen ugotovil, da so bila vrata pisarne odprta, večja blagajna v prvi sobi pisarne pa navrtana in izpraznjena. Kolikor je bilo mogoče ugotoviti, so vlomilci s ponarejenimi ključi

ali vetrihi odprli večna vrata in tudi dvojna vrata poslovnega prostora, nato pa so navrtali blagajno od strani. Iz blagajne so pobrali menda okrog 35.000 Din. O vlamu je bila obveščena policija, ki je uvedla obširno preiskavo.

* **Od doma je pobegnil.** Zasebnica Valerija Klobasova z Vojašničnega trga v Mariboru je prijavila policiji, da je njen 11letni sin Jožko, učenec meščanske šole, odšel že prejšnjo sredo popoldne od doma in se še ni vrnil. Oblečen je v rjav površnik in kratke hlače, na glavi pa ima rjavo pleteno čepico. Kdorkaj bi o njem kaj vedel, naj javi policiji ali pa materi.

* **Jugosloven ubit v Bolgariji.** Iz Burgasa poročajo, da so našli na morski obali truplo Ljube Živkovića, starega 30 let, ki je pred dnevi prišel iz Jugoslavije v Burgas. Sofijski listi trde, da je Živković pobegnil iz Jugoslavije, po splošnem mnenju pa gre za nov zločin makedonstvujuščih, ki so Živkovića ubili in ga nato vrgli v Črno morje.

* **Skrivnosta smrt 81letne starke.** Dne 21. novembra so našli ljudje v Šalovcih v Prekmurju obešeno v sobi 81letno Ano Lebševo. Ker je živela starka v žalostnih razmerah, so vsi mislili, da je šla prostovoljno v smrt. Kmalu pa so se razširile govorice, da ni umrla naravne smrti. Zato je sodišče v Murski Soboti odredilo izkop in raztelesenje trupla. Komisija je ugotovila, da je starka umrla nasilne smrti. Tri aretirance so privedli k mariborskemu sodišču.

* **Roparski napad.** Na božični dan je bil na Vilharjevi cesti v Ljubljani izvršen drzen roparski napad, ki je ponoven dokaz, da varnostne razmere v Ljubljani že davno ne ustrezajo več potrebam in da bo res treba pomnožiti število stražnikov. Zgodaj zjutraj se je vračala soproga nekega carinskega uradnika iz cerkve sv. Krištofa proti domu. Sredi ceste se ji je nenadno približal neznan moški precej visoke postave, ki jo je nepričakovano zagrabil in stisnil za vrat. Gospa se je silno prestrašila, vendar ni izgubila poguma, nego je začela klicati na pomoč. Ropar se je klicanja zbal, pa jo je začel tiščati za usta, poleg tega jo je pa skrbno motril, če ima morda ročno torbico pri sebi. Ker je gospa tiščala levo v žepu, ji je roko potegnil iz žepa, trdno prepričan, da tam skriva denarnico. K sreči se je tedaj bližal neki kolesar in ropar je izpustil svojo žrtev in pobegnil. Na begu pa je še naglo pobral zimski klobuk, ki je gospe padel z glave. O drznem roparskem napadu je bila obveščena policija, ki je uvedla obširno preiskavo.

* **Poizkus vloma v karmeličanski samostan.** V noči na četrtek je bilo že drugič vlomljeno v omenjeni samostan v Mostah pri Ljubljani, vendar se hujša nesreča ni zgodila, ker je bil vlomilec pravil čas opažen in je bila pozvana na pomoč policija. Ni pa bilo mogoče vlomilca prijeti, ker je na zagonečen način izginil. Po opisu je bil velike postave. Kako je prišel v samostan, ni bilo mogoče dognati.

* **Dolgoprstnik na Veliki planini.** V zadnjem času je bilo na Veliki in Mali planini vlomljeno v več pastirskih koč, katere so si pripravili za zimo smučarji. Vlomilci so odnesli odeje, kuhinjsko posodo in druge predmete. Kamniškim orožnikom je bil samo naznanjen primer, da je bilo ob koncu novembra vlomljeno v pastirsko koč, ki jo ima v najemu neki ljubljanski spertnik. Teh vlomov in tatvin je bil osumljen neki Jože Preklet iz Strahovice, ki se že dalje časa potika tam okrog in krade. V poletju je izvršil več drznih tatvin pod Sv. Ambrožem in orožnikom se je posrečilo, da so ga prijeli. Ko je prišel iz zapora, se je posvetil zopet staremu poslu. Močan je, da bi lahko blode nosil v planino, šteje pa 31 let. Ljudje se ga povsod boje in marsikje mu nudi zavetje ali mu pomagajo samo zato, da imajo mir pred njim. Nevarni delomrznik je šel zadnje čase večkrat na Veliko in Malo planino, kjer prav gotovo ni imel nikakega opravka. Pred orožniki se zna Preklet spretno skrivati, tako da ga bo prav hudo dobiti v roke. Ob tej priliki moramo omeniti izredno poštrevanost in spretost kamniških orožnikov, ki so se že ponovno v hudih pri-

merih izkazali, toda le šlo je orožniki za tako velik okoliš ne zadostuje.

*** Ropar v rokah pravice.** Na božični dan je prišel mariborski policiji v roke nevaren ropar, ki je nedeljo poprej v Krki v bližini Marka ulici oropal učenca III. razreda ljudske šole Slavka Pistotnika z Meljske ceste, kateremu je nasilno vzel 70 dinarjev. Pistotnik je na božič po naključju zagledal v Vrabovi gostilni na Meljski cesti nekakega moškega, v katerem je takoj spoznal napadalca. Odhitel je na stražnico in to tam prijavil, zaradi česar so stražniki takoj pohiteli v gostilno. Ropar pa je menda začutil, da mu tla niso več varna pod nogami, in je pobegnil. Stražniki so ga zasledovali in ga v Kacijanarjevi ulici prijeli. Pri zasliševanju so ugotovili, da je napadalec 25letni mesarski pomočnik Avgust Ribič s Pobrežja. Ribič je nekaj časa dejanje tajil, slednjič pa rop priznal. Policija nadaljuje zasliševanje, ker še ni dognala, kdo je izvršil oba cestna roparska napada pred nekaj tedni v Razlagovi ulici in pri samostanu usmiljenih sester.

«Kako postanem dober godec.»

To knjižico pošlje brezplačno tvornica glasbil Meinel & Herold v Mariboru 104/B vsakemu prijatelju glasbe, začetniku ali pa že uvečanemu. Zabeležite jo takoj z običajno dopisnico! 368

*** Po enem letu pojasnjen požig.** Ker se je v zadnjem času pojavljala v dravograjski okolici požar za požarom, so orožniki pod vodstvom narednika Glavana storili vse, da izsledijo požigaleca. Te dni so imeli uspeh. Komandirju je prišlo na uho, da je Obrovnikovo gospodarsko poslopje na Brodu pri Dravogradu zažgal lastnik sam. Orožniška patrulja je na zvit način dognala resnico. Po dolgem zasliševanju je lastnik Obrovnik priznal, da je 30. junija lani okoli 22. zažgal gospodarsko poslopje na ljubo svoji ženi na ta način, da je postavil v skedenj med seno gorečo svečo. Požigalec trdi, da ga je k požigu pregovorila žena Terezija, ki mu je očitala, da ima preveč dolgov, zaradi česar da naj zažge dobro zavarovano poslopje. Na podlagi teh priznanj je patrulja aretirala zakonca Obrovnika in ju že izročila sodišču.

*** Zverinski umor spečega.** Predzadnji torek zvečer so se zbrali v žganjarni posestnice Marije Toplakove v Mostju, občina Sv. Lovrenc v Slovenskih gorah, 22letni Lovrenc Brumen, hlapec pri posestniku Jakobu Mergeduš in Anton Slana, vsi iz Mostja, ter kuhali žganje, pri čemer so se pa seveda tudi pridno zalivali. Med fanti je nastal majhen prepir baje zaradi neke ženske, s katero je imel Lovrenc Brumen ljubavno razmerje. V tem prepiru sta potegnili Mergeduš in Slana noža ter navalila na Brumna, ki pa jima je ušel in pobegnil domov v hlev, kjer se je spravil leč. Oba hlapca sta ga zasledovala ter izsledila v hlevu v postelji že spečega. Začela sta ga obdelovati z nožema po vsem telesu. Ko sta videla, da se Brumen ne gane več, sta napadalca pobegnili. Brumna so pozneje našli v hlevu v postelji mrtvega. O zločinu sta bila obveščena prožniška postaja in sodišče v Ptuj, odkoder se je včeraj napotila na lice mesta sodna komisija, ki si je kraj zločina ogledala ter nato odredila prenos trupla v mrvašnico pri Sv. Lovrencu, kjer se je izvršilo raztelesenje. Komisija je ugotovila, da je imel umorjeni Brumen 16 vbodov, zadanih z nožem od kolena do trebuha. Dve rani sta bili smrtonosni, in sicer ena na levem stegnu, kjer je bila prerezana žila odvodnica, in ena na desni strani trebuha, kjer je bila prav tako prerezana žila odvodnica. Poškodovanec je umrl zaradi izkrvavitve in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman. Komisija je še ugotovila, da je imel Brumen pet ran zadanih do kosti. Zverinska morilca sta pobegnili.

*** Aretiran slepar.** V Ljubljani je bil aretiran neki Jovan Djonović, ki so ga imela varnostna oblastva že dalje časa na sumu, da se peča s sleparskimi posli. Policijska uprava je dobila razne prijave in pritožbe tako iz Ljubljane same kakor tudi iz raznih krajev na deželi, da hodi po Sloveniji neznan mlajši moški, ki ponuja v nakup naj-

različnejše predmete, razne praktične novosti, slike in tako dalje, za kar vzame na račun denar, med tem ko stranke potem blaga ne dobe. Opis sleparja se je strinjal z Djonovićem. Po aretaciji je Djonović dolgo časa tajil, da bi bil istoveten z iskanim sleparjem; ko pa je bil pokazan opeharjenim strankam, se je naposled vdal in izpovedal, da je res izvršil v Sloveniji, in sicer v glavnem na Dolenjskem, več sleparstev. Policiji se je prijavilo že pred tem 16 osleparjenih strank. Pri zasliševanju se je Jovan Djonović, ki šteje 26 let in je doma iz Virpazara, izdal, da se je pred prihodom v Slovenijo potikal po Hrvaškem, že prej pa tudi po Južni Srbiji, kjer so osnovali brezposelni trgovinski potniki pravcato družbo za sleparjenje. Naštel je tudi imena teh svojih sodelavcev, s katerimi je vzdrževal zveze, odkar je bil v Sloveniji. Policijska uprava je sedaj na podlagi Djonovičeve izpovedi obvestila vsa druga varnostna oblastva v državi, da bo tako omogočeno, spraviti sleparje za zamrežena okna.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NOVOLETNO PISMO S FLEGERIČEVE DOMAČIJE.

Sv. Bolfenk pri Središču, ob božiču.

V zadnjem času je bilo več važnejših dogodkov v našem kraju. Pred božičem je priredila domača šola mladinsko igro «Sirota Jerica» in je bilo ob tej priliki obdarovanih 50 šolskih otrok s kosi perila in blaga. Vsem, ki so kljub hudim časom prispevali k božičnici, najlepša zahvala!

Kmetijska nadaljevalna šola je pričela pred mesecem redna predavanja domačih strokovnjakov in gostov. Gojenci kažejo mnogo volje in veselja za poglobitev svoje kmetijske izobrazbe. Posamezna predavanja spremljajo skioptične slike.

Društvo «Lipa» se vestno pripravlja za prosvetno in gledališko delo med zimo. Na dan svetih Treh kraljev bo v šoli po večernicah prva lutkovna predstava «Tolovaja Mataja», zabavne veseloigre za mlado in staro. Da se omogoči obisk vsem, je društveni odbor znižal vstopnino na 1 dinar. V nedeljo 8. januarja bo po rani maši redni občni zbor «Lipe», na katerega se pozivajo brez izjeme vsi člani in vse članice društva. Dne 22. januarja bo družabni večer za povablence s sodelovanjem pevskega odseka. Na svečnico bo ponavljanje žaloigre «Stilmondskega župana», ki je dosegel lani zelo lepe uspehe. S to igro bo gostoval odsek pozneje tudi na sokolskem odru v Središču. Na veliko noč in ponedeljek pa nam predstavijo igralci veseloigro «Gospo ministrovko», ki je osvojila že vse večje slovenske odre na deželi. Društvena knjižnica se je obogatila z nekaterimi dobrimi in večjimi deli, ki so sedaj na razpolago članom in čitateljem v knjižnici. Člani in prijatelji, podpirajte društveno delo in se javite za vaje v pevskem ali gledališkem odseku!

Nadorniki Vodnikove družbe so prejeli knjige z darovoljstvom. Zeleti pa je, da bi bila nova «Pratika» prihodnjik pisana še bolj poljudno za širše ljudske sloje. Tudi krog «Domovinarjev» se razveseljivo širi v kraju.

Ledeni mož je zadnje dni osipal naše trte in gozdove z bleščečim ivjem. Letošnji božiček res ni mogel biti bog ve kako bogat in radodaren, vendar smo preživeli te božične dni pod skromnim božičnim drevescem in ob jaslicah s tihim upanjem na boljše čase. V tem znamenju naj bo vsem našim prijateljem in rojakom zdravo in srečno novo leto 1933.!

PREKMURSKI GLASNIK

Od Sv. Jurija pri Rogaševcih nam pišejo: Tukajšnja šola je priredila 18. t. m. prav lepo uspelo božičnico z igro, deklamacijami in petjem. Obdarovanih je bilo 65 sokolskih otrok z zimskim oblačilom, ki ga je poslala Družba sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane. V imenu obmejnega prebivalstva vsem darovalcem prav iskrena hvala!

NAŠI NA TUJEM

Poštenjak ne zataji svojega rodu

H a m b o r n a m Rhein, decembra.

«Le zvoni zvon iz temnih lin, le vzbujaj mi na dom spomin...» Tako je zapelo 11. t. m. v mestni dvorani pri razvitu zastave odpadnikov neko avstrijsko pevsko društvo v slovenščini in s to našo domoljubno pesmijo pač le osramotilo odpadnike.

To je bil pljunek v obraz, ki so si ga želeli. Kaj se ne zavedate, da ste izdali svoje lastne matere, ki so vas pritiskale kot deteta na svoja prsa in vas dojile? Ali niste čutili njihovih toplih desnic, ki so vam jih stisnile v slovo, ko ste šli v tujino? Spomnite se tudi one pesmi, ki pravi, naj zemlja pogrezne vsakogar, ki odpada. Slišal sem nekoč govornika, ki je rekel, naj suhe veje od drevesa odletijo, da zato druge zdrave veje svoj cvet lahko tembolj razširijo. Tako bo tudi naša mila domovina brez teh suhih vej lepo napredovala.

Omenjena prireditev je bila res precej obiskana, a po večini od Avstrijcev. Zavedni Slovenci so jo kmalu zapustili.

Med govorniki ni bil niti eden Slovenec. Nemškimi govorniki je pa naša domovina zelo malo znana, ker bi nam sicer ne mogli trobiti takih neumnosti in bridko tožiti, da otroci teh pokrajin ne pozdravljajo več po nemško «Grüss Gott». Vprašali bi tega kunštnega govornika: kdaj bodo njegovi otroci nas Slovence na nemških tleh pozdravljali v našem jeziku na primer z «Bog živi».

Iz vsega govora nismo mogli drugega posneti nego trditev, da živi v teh naših pokrajinah čisto nemško ljudstvo in da nekateri govore še neki drugi jezik. Trdil je tudi, da so vse te pokrajine bile prej čisto nemške in da morajo zopet postati nemške. Govornik se je pač slabo učil zemljepisja, ker ne zna razločevati slovenskih krajev od nemških. Vprašamo ga samo, kje se je po njegovi pameti rodilo preko enega in pol milijona Slovencev.

S tem so nam ta in še drugi res silno modri govorniki toliko povedali, da smo spoznali, kam bi nas radi privedli ti Avstrijci, da bi nas lahko potem še bolj izrabljali, kakor so nas nekda, pljuvali v nas, nas zaničevali in nas nazadnje v svojem žrelu pogolli.

Zavednim rojakom kličemo: «Ostanimo zvesti domovini! Ako se drzne kdo nadlegovati vas, pokažite mu vrata in ga spomnite njegovega sramotnega dejanja!»

Res smo v silno hudem položaju v tujini, all vendar vztrajajmo. Za vsakim dežjem nastopi solnce; tako bo tudi po tej hudi gospodarski krizi, ki je kriva med nami te zmešnjave, zasijalo solnce boljših časov. Obračamo se z zaupanjem do domovine, da nam po svoji močnosti pomaga na kakršenkoli način.

Bližajo se volitve odbora Društva sv. Barbare, zato pozivamo vse zavedne društvenike: «Na delo za naše društvo! Povedimo društvu na tisto pot, po kateri ga je vodil zvesti rojak gospod Burnik 25 let! Postavimo si na čelo moč, ki nam bodo zvesti in ki bodo delovali za nas, ne pa za tujo Interessen-Gemeinschaft!»

Slovenci v Ameriki. V Chicagu se je ustrelil Janez Pisk, doma z Dolenjskega. Zapustil je ženo in 18letno hčerko. Vzrok samomora ni znan. — V Blairtownu je umrla Helena Pivkova. Pokojna je bila doma iz Zabnice na Gorenjskem, v Ameriki je bivala 20 let. Štela je 42 let in je zapustila moža in dva sina. — Petrovičičev obitelj iz Clevelanda je v 14 dneh zadel že drugi hud udarec. Neizprosna usoda ji je ugrabila mater Marijo, ki je prav tako podlegla pijučnici kakor dva tedna poprej njena 11letna hčerka.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Silvestrov punč. Šest rumenjakov in 30 dek sladkorja mešaj v loncu, da naraste. Potem primešaj pol litra belega vina, četrt litra vode, sok ene limone in pomaranče ter desetinko litra ruma. Vse skupaj dobro zmešaj, postavi posodo v krop in mešaj, da se zgosti, a zavreti ne sme. Nato nalij v kozarce in daj hitro na mizo.

Pomarančni punč. Zmešaj v loncu pol litra rdečega vina, pol litra belega vina in pol litra ruma. V drugem loncu pa zmešaj pol litra vode, sok štirih pomaranč, sok dveh limon in kilo in pol sladkorja ter postavi na ognjišče, da zavre. Ko se je sladkor do mlačnega ohladil, prilij mešaje pripravljeno vino, vse skupaj še enkrat segrej (zavreti ne sme), nalij v kozarce in daj hitro na mizo.

Goreči punč. V lonec deni 90 dek sladkorja, nalij na sladkor en liter ruma in ga zažgi. Ko je rum zgorel, prilij en liter močnega čaja, sok štirih pomaranč, sok štirih limon, vse skupaj premešaj in segrej, a zavreti ne sme. Še vroče nalij v čaše in daj hitro na mizo.

Vinski punč. V lonec deni pol kile sladkorja, naribaj lupinici dveh limon, lupinico ene pomaranče, dodaj še sok limone kakor tudi pomaranče, liter močnega čaja, liter in pol rdečega vina, pol litra belega vina, po okusu prilij še konjaka ali kašen drug liker. Vse skupaj dobro zmešaj, postavi lonec v krop, da se dobro segreje, a zavreti ne sme. Daš zelo vroče na mizo.

Praktični nasveti

Od sveč pokapane mize ali pode osnažimo na ta način, da najprej ostržemo vosek, potem pa z zmerno toplim likalom in pivnikom zlikamo pokapana mesta. Likalo toliko segreje vosek, da se stopi, pivnik pa ga vpije.

Božični nakit spravimo najboljše, če vsak kos posebej zavijemo v svilen papir in spravimo na suh kraj, ker se sicer bela prevleka odloči in okrasek izgubi lesk. Pa tudi, da se ne razbije je priporočljivo, skrbno shraniti nakit. Če se nam pesek, v katerem imamo postavljeno božično drevesce, preveč izsuši, ga je treba navlažiti. S tem ohranimo drevesce delj časa sveže. Sicer prekmalu odpadejo igle.

Listnica uredništva

A. K. T. 134. Dajate so Vam gotovo predpisali po neposrednih davkih, ki jih plačujete. Kolikor lahko iz Vašega vprašanja sklepamo, ste menda posestvo prevzeli. Ker torej gospodar pred Vami ne plača, morate plačati Vi. Če smo si prav razložili Vaš dopis, Vam samo lahko rečemo, da se teh dajatev po predpisih ne morete odkrižati.

Knežja lipa. Če je tako, kakor ste pisali, seveda prazna bajta ne more sprejemati ubožcev na hrano.

Bistrčica. Dopis je mnogo prehud!

Waterschei. Poročajte kratko in jedrnat o važnejše dogodke!

Pittsburgh. Baš v zadnjem trenutku prejeli. Zato nismo mogli objaviti.

Turška vas. Kaj želite z dopisom, iz katerega ni razvidno, ali je postaja že ukinjena in kje se smejo nakladati les, krompir in jabolka? Dopis rade volje priobčimo, samo jasnejši mora biti.

ZANIMIVOSTI

× **Silen požar v Tokiu.** Že tretjič v nekaj dneh je imelo glavno mesto Japonske, Tokio, velik požar. V petek je gorelo v delavskem okrožju in je ogenj upepelil skoro ves ta del mesta. Pogrešajo 30 oseb, med njimi 15 otrok. Mislijo, da so vsi našli smrt v plamenih. Mnogo oseb s hudimi opeklinami so morali nemudno spraviti v razne bolnišnice. Požar je povzročil veliko razburjenost, ker je večina prebivalstva še spala in se je požar zelo hitro širil. Prebivalci uničenega dela mesta so po večini siromašni delavci. Vsi gasilski oddelki iz Tokia so morali prihiteti na kraj požara, vendar pa so se morali omejiti samo na to, da so preprečili širjenje požara na ostale dele mesta. Gasilci so mogli le s težavo priti v goreči del, ker so bile ceste polne beguncev. Poleg tega je gost dim otežkoval delo gasilcev. Mnogo gasilcev je bilo deloma hudo ranjenih.

× **Otok srečnih** se imenuje Tangier na atlantski ameriški strani. Že tri sto let je neznatno selišče obljudeno, pa še zmerom žive tamkajšnji ljudje v istih razmerah in navadah, kakršne so prinesli iz svoje prvotne domovine. Okrog l. 1629. se je naselilo na otok Tangier šestdeset angleških družin iz Cornwallisa. V teku stoletij se je to selišče pomnožilo na 1200 glav. Prebivalci otoka Tangier so sami ribiči in zelo pobožni. Vsi brez izjeme pripadajo metodistični cerkvi; zgradili so si cerkvice, kjer imajo ob nedeljah trikrat, ob delavnikih pa po dvakrat službo božjo, pri kateri je navzočno vse prebivalstvo. O toliko slavljениh tehničnih napravah dvajsetega stoletja nočejo otokani ničesar vedeti. Najnovejši izum na otoku Tangieru je pač kolo. Avtomobili, radio in podobni predmeti pa so hudičeve iznajdbe, zaradi česar se jih branijo z vsemi štirimi. Ječe otok Tangier ne pozna. Pred desetletji je poslala ameriška vlada staro ladjo, ki naj bi služila za ječo tem mirnim otočanom. Ti pa so se globoko užaljeni uprli, zažgali ladjo in jo potopili. Do nedavnega niso prebivalci Tangiera poznali nikaškega denarja; med njimi je vladala zamenjalna trgovina. Medsebojne spore poravnava župnik. Mešanih zakonov z drugimi ljudstvi ne poznajo, sicer pa se tuje sami ogibljejo siromašnega selišča. Občevalni jezik je angleški, toda ta je tak, kakor ga več nikjer na svetu ne govorijo, niti v Ameriki, pa tudi v Angliji sami ne. Je to namreč staro angleško narečje. Otok je raven in ves prepreden s prekopi. Hišice čepe prijazno

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan.

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi«, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevesče oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, ravno tako kot imajo nasprotni pojavi, kakor hujšanje, debelenje skoro vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi poapnenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Zbog tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s prizanim sredstvom »PLANINKA« čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

MR. BAHOVEC



Zahtevajte pa v lekarnah izrecno »PLANINKA« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombranih paketih po Din 20.— in z napisom proizvajalca:

LEKARNA MR. L. BAHOVEC

LJUBLJANA (Kongresni trg)

Odobreno od ministrstva za narodno zdravje v Beogradu, pod S. Br. 12590 od 20. julija 1932.

skrite v grmovju in podnebje je vse leto milo. Prebivalci otoka Tangiera so zadovoljni; nihče se ne pritožuje nad samoto in pomanjkanjem.

× **Kitajci so najvljudnejši narod na svetu.** Čeprav evropska prosvetljenost vedno bolj prodira tudi med nje ter izpodriva stare šege in običaje, se vendar še drže v širni kitajski deželi njeni prebivalci strogo svojih starih navad. Posebno trdovratno se drži na Kitajskem stara navada pozdravljanja, ki bi bilo treba napisati o nji obširno razpravo, če bi hoteli točno povedati, kako Kitajci pozdravljajo in odkod imajo te stare navade. Olikan Kitajec dvigne pri pozdravu obe krepko stisnjeni pesti v višino čela večkrat zaporedno, ali pa sklence roke, potem jih pa razprostre in zamrmra skoraj pobožno «čin, čin», kar pomeni «prosim, prosim». Če se srečata dva Kitajca po daljšem času, padeta na kolena, se sklonita naprej in se z obrazom večkrat dotakneta zemlje. V nekaterih kitajskih krajih je pa v navadi še bolj čuden pozdrav. Če se srečata dva človeka, se po možnosti istočano odkrijeta, čepice dvigneta čim višje nad glavo, potem se pa popraskata za desnima ušesoma in si pokažeta jezika. Čim bolj pomoli Kitajec jezik iz ust, tem vljudnejši in lepši je pozdrav. Še pestrejši so pri kitajskem pozdravu besedni navali. Dolžnost olikanega Kitajca je, da pri pozdravu sebe čimbolj ponižuje, tistega, ki ga pozdravlja, pa čimbolj povišuje. Če govori Kitajec s starim človekom, trdi o sebi, da je «neumen mlajši brat», če pa govori z mlajšim, zmerja sebe z «zabitim starem» ali «staro podrtijo». Svoji ženi pravi «nizkotna priležnica» samo iz vljudnosti in v prizadevanju, ponižati jo čimbolj, da bi dokazal ponižnost svojega pozdrava. Svoj dom naziva med pogovorom «podrta koliba», pa naj bo še tako krasna palača. Če govori Kitajec o svojem sinu, ne uporablja njegovega imena, ampak mu pravi «travniki mrčes». Nikoli ne pozabi olikan Kitajec k vsaki sodbi ali zaključku pripomniti, da velja to samo po «njegovem skromnem mnenju». Medsebojno se Kitajci časte z najlepšimi priimki, sebe ponižujejo, druge pa povišujejo. Če govori Kitajec o očetu koga drugega, mu pravi «častivredna točnost», materi «dvorana dolgega življenja», hčerki pa «zlat denar». Pri tujih ljudeh vpraša Kitajec najprej po cenjenem imenu in kitajske vizitke se glase navadno takole: «Zvesti in iskreni prijatelj vašega blagorodja in neumorni učenec vaših nauk si dovoljuje s tem predstaviti se, naznati svoj ubogi poset in pokloniti se do tal.» Anglež, ki je potoval po Kitajskem ter proučeval kitajske navade, piše o nekem takem razgovoru: «Vprašanje: »Kako se godi vašemu prevzvišenemu in slavnemu prijatelju?« Odgovor: »Ah, mojemu osramočenemu capinu se ne godi baš slabo.« Vprašanje: »Kje pa imate svojo krasno palačo?« Odgovor: »Moja pasja koliba je ob pristanišču parnikov.« Vprašanje: »Je vaša blagorodna rodbina številna?« Odgovor: »Imam samo pet podlih nestvorov.« Vprašanje: »Kako se počuti vaša dražestna žena? Je njeno blagorodje zdravo?« Odgovor: »Moja stara škatlja bo menda počila od zdravlja.« Tako nekako se glasi pogovor dveh olikanih in dobro vzgojenih Kitajcev. Podobni razgovori so med Kitajci zelo priljubljeni. Sedanjí nemiri na Kitajskem so seveda močno vplivali na stare šege in navade ter jim škodovali morda še bolj kakor prodiranje evropske prosvete med Kitajce.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Jasno.

A: «Zakaj nosiš vedno star klobuk?»

B: Žena mi je rekla, da ne pojde nikamor z menoj, dokler si ne kupim novega...

Pisarniška premoč.

Šef: «Zapomnite si, da je šef na slabšem kakor kdorkoli v pisarni.»

Uradnik: «Tudi jaz bom tako trdil, ko postanem šef...»

V šoli.

Katehet: «Dragi učenci, zdaj mi pa povejte, zakaj prosimo Boga vsak dan, naj nam dá naš vsakdanji kruh, ne prosimo ga pa za ves teden.»

Mihec: «Zato, gospod katehet, ker bi postal kruh trd, če bi ga dobivali kar za ves teden skupaj.»

Današnji čas.

A: «Kdo pa je ta svetlolaska, ki sem te videl z njo v četrtek?»

B: «To je tista črnolaska, ki sem ti jo predstavil v ponedeljek...»

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

Čitateljem 'Domovine' za božično razvedrilo.

Lansko leto za Božič je oddajala «Domovina» svojim prijateljicam in prijateljem zbirke lepih knjig po jako znižani ceni. Isto smo storili tudi letos, le s to razliko, da smo št. vilo raznih knjig pomnožili in da si vsakdo lahko sam izbere, katere knjige želi.

Vsako naročilo mora znašati najmanj 20 dinarjev in poštino, ki znaša za vsako naročeno knjigo 2 dinarja.

Knjige oddajamo po znižani ceni le do 30. januarja 1933.

Nakup in naročila se vrše le z naročilnico, ki se izreže iz «Domovine», ter le proti takojšnjemu plačilu.

Knjige se dobe v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3. Kdor ima naročilnico «Domovine», ima pravico do nakupa vseh navedenih knjig. Kdor naroči po pošti, naj prilepi naročilnico na dopisnico in pošlje izpolnjeno na Tiskovno zadrugo v Ljubljani.

Naročilnica.

Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Kot naročnik „Domovine“ naročam naslednje knjige po znižani ceni:

Istočasno pošiljam denar za knjige in poštino Din _____

Ime naročnika (čitljivo): _____

Kraj in pošta: _____

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne «Domovini»), ki se kupi pri vsakem poštnem uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruga v Ljubljani, knjigarna, poštno-čekovni račun št. 11.926.

Svojim prijateljicam in prijateljem svetujemo, da knjige takoj naroče, da jih dobijo po znižani ceni in še do Božiča.

Seznam knjig po jako znižani ceni:

Din	Din	Din	Din
Hašek: Pustolovščine vojaka Švejka, I. Povest 20—	Pretnar: V pristanu 10—	Šorli Ivo: Bob in Tedi 5—	
Hašek: Pustolovščine vojaka Švejka, II. Povest 20—	Zbašnik: Pesmi 5—	Filip Don: Kako so se vrage ženili 12—	
Stritar: Sodnikovi. Povest 5—	Feigel: Tik za fronto. Povest 6—	Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka 8—	
Zeyer: Tri legende o razpela. Povest 10—	Lah: Angelin Hidar. Povest 10—	Zmaj Jovan: Kalamandarija 5—	
Puškin: Kapetanova hči. Povest 10—	Lah: Knjiga spominov 15—	Vaštetova: Pravljičice 8—	
Kersnik: Cyklamen. Povest 10—	Milčinski: Drobiž. Povesti 7—	Zmaj Jovan: Pisani oblaki 5—	
Kersnik: Agitator. Povest 10—	Novačan: Samosilnik. Povest 15—	Šorli: V deželi Čirimureev 8—	
Pastuškin: Križev pot Petra Kupljenika. Povest 8—	Šorli: Zadnji val. Povest 15—	Nansen: V noči in ledu. Povest 18—	
Zbašnik: Žrtve. Povest 1—	Goncourt: Dekle Eliza. Povest 5—	Ibsen: Gospa z morja. Drama 6—	
Hearn: Knjiga o Japonski Kmetova: Večerna pisma. Povest 8—	Cervantes: Tri novele 4—	Novačan: Veleja. Drama 6—	
Kunaver: Zadnja pot kapitana Scotta. Povest 18—	France: Pingvinski otok. Povest 5—	Novačan: Celjska kronika 20—	
Maupassant: Povesti iz dneva in noči 15—	Barbusse: Ogenj. Povest 10—	Pregelj: Azazel. Drama 7—	
Meško: Kam plovemo. Povest 17—	Andrejev: Plat zvona. Povest 5—	Derč: Dojenček 3—	
Sven Hedin: V azijskih puščavah. Potopis 18—	Strug: Jutri. Povest 5—	Ogris: Borba za jugoslovensko državo 5—	
Tolstoj: Rodbinska sreča. Povest 13—	Andrejev: Povest o sedmih obešenih 5—	Melik: Jugoslavija, I. del 20—	
Kozak: Boj za Mount Everest. Potopis 18—	Coster: Ullenspiegel. Povest 20—	Melik: Jugoslavija, II. del 20—	
Kersnik: Testament. Povest 9—	Vajanski: Leteče senice. Povest 10—	Seidl: Moderna izobrazba 8—	
Brežnik: Junaki prekomorskih poletov 18—	Foggazzaro: Svetnik. Povest 20—		
Debeljak: Solnce in senca 3—	Kaš: Dalmatinske povesti 3—		
Jenko S.: Pesmi 3—	Stare: Lisjakova hči. Povest 3—		
	Dolenc: Izbrani spisi. Povesti 5—		
	Doyle: Napoleon Bonaparte 20—		
	Čehov: Sosedje in druge novele 10—		
	Levstik Vladimir: Deček brez imena 10—		
	Milčinski: Tolovaj Mataj 10—		

Naročite takoj, dokler je še kaj v zalogi!

Pri znamenjih slabosti

in nezadostnega kroženja krvi, ako se pokažejo pri človeku, ako so oslabei živci in mišice, se mnogo hvalijo vdrgavanja s Fellerjevim Elsa-fluidom. Pri revmatskih bolečinah, prehladu, za masazo, pri trganju v sklepih, bolečinah v križu, obrazu in po vsem telesu ga imajo radi stalno v hiši. Kadar je človek duševno in telesno utrujen, tedaj ga nekoliko kapljic mlo dišega Elsa-fluida osveži in okrepi. Rabi se že preko 35 let kot zanesljivo

Odobren od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje Sp. št. 509 z dne 21. marca 1932.

Naočniki.

Mihec: «Dedek, zakaj imaš kar troje naočnikov?»

Dedek: «Ene imam, da vidim daleč, druge, da vidim blizu, tretje... no, tretje pa potrebujem, da najdem prve in druge...»

Zavrnil ga je.

Veter odnese možu klobuk z glave. Nekdo mu zakliče: «Drugič si pa klobuk pribijte na glavo!»

Mož: «Če bi hotel to storiti, bi moral imeti glavo iz take snovi, kakor je vaša...»

Nalezljiva bolezen.

Star potnik brez zob v vlaku, ki se zelo boji nalezljivih bolezni, vpraša ženo, držečo v naročju otroka: «Zakaj pa vaš otrok tako joka? Ali nima morda kake nalezljive bolezni?»

Zena: «No, take nalezljive bolezni bi bili lahko veseli. Otrok dobiva zobe...»

Živinorejcem

priporočamo zanje iako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, kladki, masiranje, argenje, o načinu kako se žival prisiči da je mirna, o dvi ganju padlih ali bo nih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboleni, ko pri poškodovanju rogov, poškodbi kopa in zakovanju pri prišču med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, oriski, zaprtju, koliki, napanju goveda in ovac, pri tujih pred



metih v požiralniku, pretresu možgan, solnecarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd. Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga

7 Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

MALI OGLASI

V najem se dá hiša

z dvema sobama, kuhinjo in shrambo. Pri hiši so sadonosnik, vrt in dve veliki njivi. Vse v zelo prijaznem kraju v Savinjski dolini. Več se zve v občinskem uradu v Grižah pri Celju.

Brezobrestno posojilo

za odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje «Zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. — Sprejema zastopnikel 343

domače sredstvo. Dobiva se v lekarnah in trgovinah te stroke po 6, 9 in 26 Din. Po pošti pošilja najmanj en zavojček (9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) za 58 Din, dva taka zavojčka za 102 Din lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina).



PROVANDEIN

Ljudski samopomoči v Mariboru

izrekava podpisana javno zahvalo za kulantno izplačilo pripadajoče podpore po smrti najine matere, gospe Terezije Kreveljve, in to važno podporno društvo vsakomur najtopleje priporočava.

V Rajhenburgu, dne 18. decembra 1932.

Martin in Marija Zaveršnik.

Izšla je

Blasnikovi

Velika Pratika

za navadno leto 1933.

ki ima 365 dni

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obražtan.

V «Veliki pratiki» najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnečne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določe za Jugoslavijo; lestvice za kolke, pobotnice, kupne pogodbe in račune; konzulate tu in tuj v Ljubljani in Zagrebu; — vse se me na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in Julijski Benečiji; pr gled o koncu breosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; tabele za računanje obresti; življen epise važnih in odločilnih o eb a slikami; — oznanila predmetov, ki jih potrebuje kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

«VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah in se lahko naroča tudi pisмено pri založnici

tiskarni J. Blasnika nasl., d. d. v Ljubljani.



Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi še najlaže vsakdo s tem, da si uredi doma nekako domačo pletilnico. Mi nudimo delo vsakomur na ta način, da odvezemamo izdelane pletenine, dobavljamo prejo in izplačujemo mezdno za pletenje. To potrjuje mnogo zahval. Če želite tudi Vi dela in zaslužka, pišite zaupno po brezplačna navodila tvrdki: Domača pletarska industrija Josip Kalaš, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2, oddelek 5.

OPOZORILO SVINJEREJCEM.

Znamenit belgijski preparat, poznan širom sveta, ki preprečuje bolezn pri prašičih in jih zdebela za dva do tri mesece prej. Tovarna tega izbornega preparata je v želji, da ga izkoristijo vsi rejci, vkljub krizi sklenila, da ponovno zniža cene.

Izkoristite priliko in kupite takoj pri svojem trgovcu originalen zavojček z okoli 800 graml, ki stane sedaj samo 25 Din, pa se naglo prepričate o resničnosti naših navodil.

GARANCIJA. Za primer neuspeha sprejmemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v svojem okolišu ne dobite, pišite nam, da ga vam pošljemo vsako količino. Navedite vsakemu zavojčku pridačo v našem jeziku.

Generalni zastopnik za dravsko banovino

JOSIP JUNC, Vrtača št. 4/II.

Svojim cenjenim gostom

želi prav srečno novo leto

restavracija

„Pri šestici“ v Ljubljani.

Rezi Zalaznik.



Najnovejše dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, živalni stroji, otroški vozički, vozički za igral in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.



Oskrbnina: I. razr. Din 100—, II. razr. Din 80—
Zdravnik: Dr. FR. DERGANC, šef-primarij v. p.

Dober nasvet članom bivše Vzajemne pomoči!

Podpisani nudimo članom bivše Vzajemne pomoči v Ljubljani zaradi njih nepričakovane izgube brezplačen nasvet. V poštev pa prihajajo samo tisti člani, ki že imajo polico te pomožne blagajne, bodisi iz oddelka za posmrtnine ali pa za doto.

Za območje Ptuj—Ljutomer—Prekmurje: Jakob Gregorec, trgovinski zastopnik v Ptuj, Vošnjakova ulica št. 4.

Za območje Ljubljana—Kamnik: Leon Sitar, trgovinski zastopnik v Ljubljani, Baragova ul. št. 9.

Za Kočevje in Velike Lašce: Jožko Samsa, posestnik v Dolenjem Retju št. 7, pošta Velike Lašce.

Za okoliš Celje—Vransko: Alojzij Leskovšek, zastopnik, Celje, Razlagova ulica št. 5.

Advokat dr. Anton Žnidaršič

naznanja, da je prevzel

v Slovenski Bistrici pisarno gospoda drja. Urbana Lemeža

in da posluje v dosedanjih uradnih prostorih na Glavnem trgu.

Polnovredne in moderne radijske aparate

raznih znamk od Din 1380— navzgor dobite pri tvrdki

H. SUTTNER — Ljubljana

Tyršova (Dunajska) cesta 1B.

Ogled in predvajanje brezobvezno. — Ugodni plačilni pogoji. — Zahtevajte brezplačni cenik.

ZAHVALJUJEMO SE SVOJIM ODJEMALCEM

za zaupanje,

ki so nam ga izkazovali skozi vse leto pri nakupovanju naše obutve
SVOJIM DOBAVITELJEM za točno in dobro preskrbo,
SVOJIM SOTRUDNIKOM kakor tudi sotrudnikom naših dobaviteljev za požrtvovalno delo na skupnem smotru:

Čim boljšo obutev! za čim nižjo ceno!

Naše prizadevanje bo, da tudi v novem letu nudimo svojim odjemalcem za manj denarja še več službe, a svojim sodelavcem še več zaslužka.

Rata



Žilca in kljukica Din 4.—

25.—



Vrsta 7042

Tople copate iz volnene klobučevine, z močnim podplatom in toplimi vložki obvarujejo Vaše otroke pred prehlajenjem.

DIN.
59

Vrsta 9871-60

Nepremočljivi otroški škornji iz lakiranega gumi-ja, v katerih more otrok hoditi tudi po največjem dežju in blatu. Velikost 19—26 Din 59.—, 27—34 Din 79.—, 35—38 Din 99.—, moški za širapac Din 129.—, lakasti Din 149.—.

DIN.
89

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rjavega ali črnega boksa. Neizogibno potrebni vsaki gospodinjici za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99.—.

DIN.
99

Vrsta 2055-10

Udobni, topli, a vendar elegantni čevljički z okusnim okrasom. Za mraz in zimo nenadomestljivi.



**Snažite čevlje
 z našo kremo.
 1 škatlica Din 5.—.**

DIN.
59

Vrsta 1845-03

Udoben čevljiček iz baržuna za urad in trgovino. Prav tak iz satena za isto ceno. Čevljiček iz satena se lahko nosi v snežkah.

DIN.
69

Vrsta 1865-01

V naših snežkah lahko nosite tudi sredi zime lahke, udobne in elegantne čevlje iz satena ali baržuna. Oba para čevljev Vas staneta skupaj samo Din 129.—.

DIN.
49

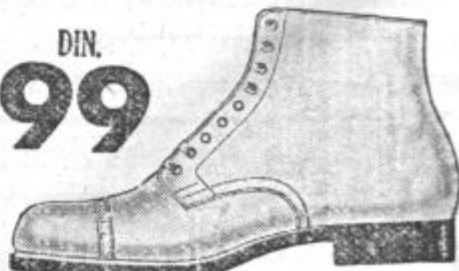
Vrsta 9817-61

Te lahke galoše iz najboljšega gumi-ja Vam bodo obvarovale čevlje; ohranile Vam bodo noge suhe in tople tudi v najhujšem dežju. Ženske galoše za isto ceno.

DIN.
89

Vrsta 1937-22

Trpežen čevlji iz črnega ali rjavega boksa z nepremočljivim gumijastim podplatom. Pripraven za vsakogar, ki predvsem zahteva trajnost čevljev.

DIN.
99

Vrsta 3967-22

Udobni čevlji iz črnega boksa z netaztrgljivim gumijastim podplatom. Zelo prikladni za tiste, ki so pri svojem delu prisiljeni, da veliko hodijo.